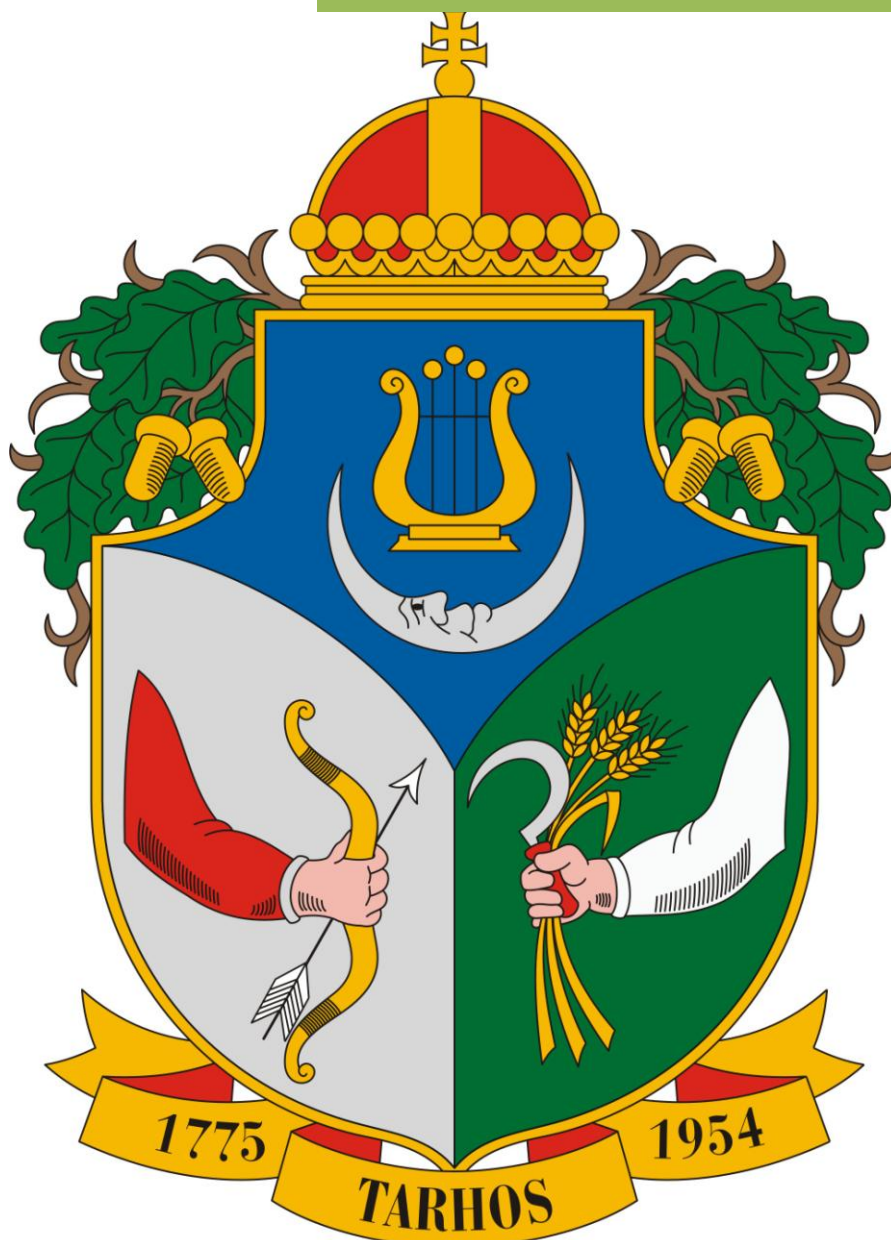

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tarhos

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	15
2. Stratégiai környezet bemutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	63
Jövőképünk.....	63
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	64
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás.....	77
A megvalósítás előkészítése	77
Monitoring és visszacsatolás	77
Nyilvánosság	77
Érvényesülés, módosítás	79

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzeti önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tarhos község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.

Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tarhos – korabeli ejtés szerint Tarhacsi, Bíborbanszületett Konstantinnál középgörög nyelven Tarkatzusz – Árpád nagyfejedelem fia volt. Mint trónörökös egy időben birtokolta a dukátust, a csatlakozott népek, főleg kabarok szállásterületét, amely három nagyobb tömbben létezett a honfoglalás után. Az egyik a bihari dukátus volt „Biharország”-ban, amelynek területe délen a Fehér-Köröstől északon a Tisza felső kanyarulatáig terjedt, azaz magában foglalta Szabolcsot, Hajdút valamint Békés és Szatmár egy részét is. A dukátusban levő szállását jelzi Tarhos neve.

Tarhos Békés várostól nyolc kilométerre észak-keletre esik. Békés, Bélmegyer és a Hosszúfoki csatorna mentén Vésztő, Sarkad, Doboz határolja, területén folyik át a Gyepes csatorna.

Ez a terület mindig alkalmas volt emberi megtelepedésre, minden valószínűség szerint az őskőkor ember is élt már itt. A tiszai kultúra gazdag lelőhelye ez a terület. A római hódítás nem érte el, így a szarmaták zavartalanul tartózkodtak itt, majd a VI. századtól avarok költöztek be. Leleteiket számos helyen megtaláljuk. A településen 71 db általános jelentőségű régészeti lelőhely van. Egyedülálló a Békéserdei Várdomb, ami területi jelentőségű védett lelőhely.

A település egykor pusztá volt, mely a királyi vármegyerendszer kialakítását követően a közelben létrejött Békés településhez tartozott. A terület jelentősége 1775-től nőtt meg, amikor a Wenckheim család birtokába került. A grófi család kastélyt építtetett itt a 19. század közepén, amely körül aztán egyre több gazdatiszti és cselédház épült. Ezzel Békés külső tanyazonájában létrejött egy települési gócpont, mely a későbbi Tarhos község kialakulásának alapja lett. Az 1910-es népszámlálás szerint már 791-en laktak. A második világháborút követő földosztás nyomán újabb lakóházak épültek. A település 1954-ig tartozott Békéshez, azután

önálló tanácsú járási község, 1974-től pedig teljesen önálló község lett.

1720-ban a környéket Harruckern báró kapta meg, majd 1775-ben a Wenckheim család örökölte a tarhosi pusztát. A grófi család letelepedésével kezdődött meg Tarhos területének benépesülése. A Körösök szabályozása előtt mocsaras, vadvízjárta terület volt, az itt élők állattartással foglalkoztak. A gabona- és takarmánynövény termesztés a folyók szabályozása után fejlődött erőteljesen. A gróf XX. század elején

emeltette a műemlékvédelem alatt álló Kastélyt, melyet a 22,4 hektáros botanikai gyűjteményű park vesz körül. Megtalálhatjuk még a cselédek számára épült 22 lakásos épületet, a magtárat, a magtár-iskolát, a gazdatiszti lakást, a víztornyot és a haranglábat is.

Fejlett volt a szarvasmarha tenyésztés, meghonosították a rizstermesztést és 1928-tól szeszgyár is működött. Az 1990-es évek elejétől a település népessége folyamatosan nőtt.

Tarhos, mint település csak ezután kezdett kialakulni, amikor is a grófi kastély körül egyre több gazdatiszti és cselédház épült. A környék házainak lakói valamennyien a grófi család szolgálatában álltak.

A királyi vármegye-hálózat kialakítását követően keletkezett Békés falu, ettől kezdve Tarhos 1954-ig része Békésnek. 1974-től pedig teljesen önálló, Békés város környéki község lett.

Tarhos falusias jellegű, rendezett, virágosított, aránylag fiatal település, jellemző az 1950-es években kialakult szerkezete: párhuzamos utcák és a rájuk merőleges keresztutak. Kellemes színfolt az önkormányzati hivatal környéke az egységesen felújított középületekkel, a parkkal, az új játszótérrel és szabadtéri színpaddal.

1946/47-es iskolai évtől létrejött Magyarország első állami ének- és zenei általános iskolája, mely később zeneépülettel bentlakásos zenegimnáziummá és zeneművészeti szakiskolává fejlődött. A művészeti kivitelű Zenepavilont Kodály Zoltán adta át 1953. május 1-jén. Egy 1954. augusztus 26-án kelt népművelési miniszteri rendelettel azonban megszüntették az iskolát és helyébe gyógypedagógiai intézetet létesítettek.

2008-ban ez az intézmény is kiköltözött, azóta üresen állnak az épületek, a park elhanyagolt, a Kastélypark jelenleg nem látogatható, Békés város tulajdonában van.

Országos jelentőségű az 1976 óta megrendezésre kerülő Békés-Tarhosi Zenei Napok, melyet hangversenyek, kurzusok és 2007-től a Körösök Völgye Folklórfesztivál kísért. A Békés-tarhosi Énekiskolát 2007-ben a Magyar Örökség Díjjal jutalmazták.

Tarhos az adottsága révén vadászati, horgászati és gasztronómiai élményt is tud kínálni.

A környék gazdag apró- és nagyvadban egyaránt: fácán, őz, nyúl, vaddisznó, dámszarvas vadászható. A Hosszúfoki- és Gyepes-csatorna a horgászoknak biztosít kellemes időtöltést. A libaneveléssel a központtól 7,5 kilométerre fekvő Békéserdő Molnár István tanyáján bemutatóterem, ételkóstoló és a libaneveléssel kapcsolatos rövid ismertető, valamint mobil kerékpárkölcsonzó is várja az odalátogatókat.

Békés-Dánfoktól Tarhoson át Vésztő-Mágor irányába turistaútvonal halad, mely kerékpárral is járható. Kiemelt rendezvény a minden év július első szombatján megrendezésre kerülő Körösök Völgye Folklórfesztivál: a Fesztivál elsődleges célja, hogy lehetőséget adjon a népi kultúra hagyományainak bemutatására, a Körösök völgyére jellemző sajátos nemzetiségű néptánc, népdal, népzene kultúrájának a találkozására és bemutatására. Színteret adjunk amatőr együttesek tapasztalatcseréjére, a települések közötti barátság elmélyítésére, közös szórakozásra.

A Fesztiválra nemcsak a környező településekről hívunk fellépőket, hanem külföldről és hazánk más tájegységéről is. A rendezvény kiegészül népi kismesterségek bemutatásával illetve pörköltfőző versennyel. A Fesztivál megrendezésével Kodály Zoltán és Gulyás György szellemiségének ápolását szeretnénk szolgálni.

Nevezetesség:

- Wenckheim-kastély

A Wenckheim család a 19. század közepén építtette fel kastélyát. A második világháború után, 1946-ban Gulyás György szervezésében a volt grófi kastélyban énekiskola nyílt, ami Tarhos nevét országos hírűvé tette. A művészi kivitelű zenepalotát 1952-ben és 1953-ban 3,5 millió forintos beruházással építették, s Kodály Zoltán jelenlétében adták át rendeltetésének. A tarhosi általános iskolát, zenei gimnáziumot és zeneművészeti szakiskolát azonban 1954-ben egy népművelési miniszteri rendelettel megszüntették és helyébe gyógypedagógiai intézetet létesítettek. Az egykori kastély sokáig az enyészetnek átadva várta sorsát, kihasználatlan, egyúttal üres, nem látogatható állapotban. 2013-ban magánkézbe került és a Megújuló Tarhosért Alapítvány megkezdte az

épületek felújítását. Parkja helyileg védett, értékes faállománnyal, valamint gazdag madárvilággal rendelkezik.

Tarhos állandó lakossága 2015. január 01-jén 773 fő, melyből 97% magyar, 3% cigány nemzetiségűnek vallotta magát.

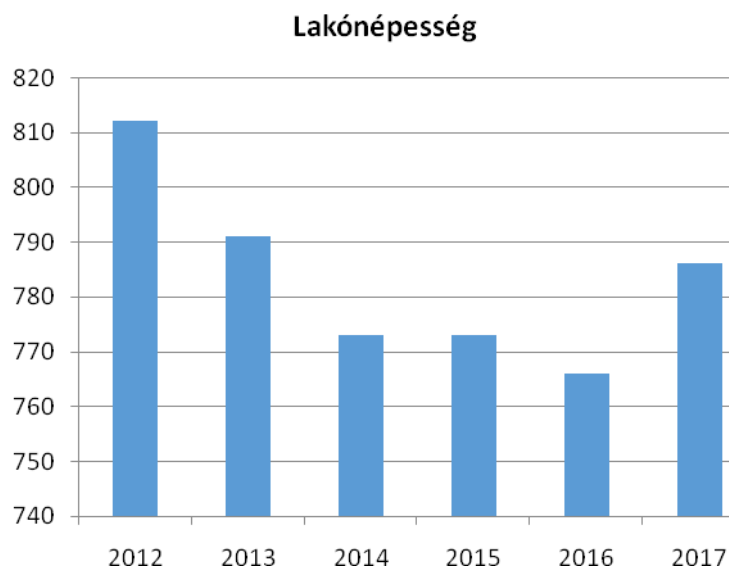
Területe: 5745 ha.

Tarhos a Békési járáshoz tartozó település, Békés, Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Mezőberény és Murony mellett.

A 290/2014. (XI.26) kormányrendelet értelmében nem tartozik a fejlesztendő járások közé. A 105/2015. (IV.23) kormányrendelet alapján jelentős munkanélküliséggel sújtott település nincs, társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település 1 található a járásban.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	812	
2013	791	97,4%
2014	773	97,7%
2015	773	100,0%
2016	766	99,1%
2017	786	102,6%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

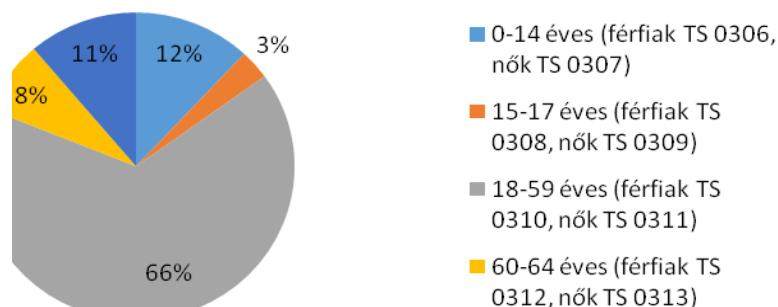

Tarhos lakónépessége lassan fogyó a megyei átlagtól mérsékeltebb szinten csökken a lakosság száma. A demográfiai változásokat a fiatalok elvándorlása okozza, hiszen a környező nagyobb városokban könnyebb az elhelyezkedés. Jellemző, hogy a felsőfokú tanulmányokat folytató fiatalok egyre kevésbé térnek vissza.

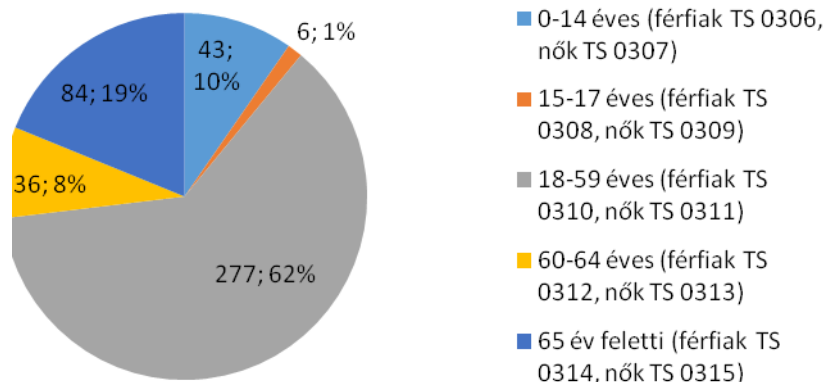
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	387	446	833	46,46%	53,54%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	12	9	21		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	46	43	89	5,52%	5,16%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	12	6	18	1,44%	0,72%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	256	277	533	30,73%	33,25%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	30	36	66	3,60%	4,32%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	43	84	127	5,16%	10,08%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

A vizsgált 2016 évben a táblázatban láthatóan alakult a népesség koronkénti összetétele az állandó lakosság körében. A táblázat a korosztályok nemenkénti egymáshoz viszonyított arányát fejezi ki, míg a kördiagramok a nemek korosztályon belüli megoszlását mutatják. Mindkettőből megállapítható, hogy a férfiak száma 65 éves kor után erőteljes csökkenést mutat, a nők számához viszonyítva mintegy 50%-át teszi ki a férfi lakosság.

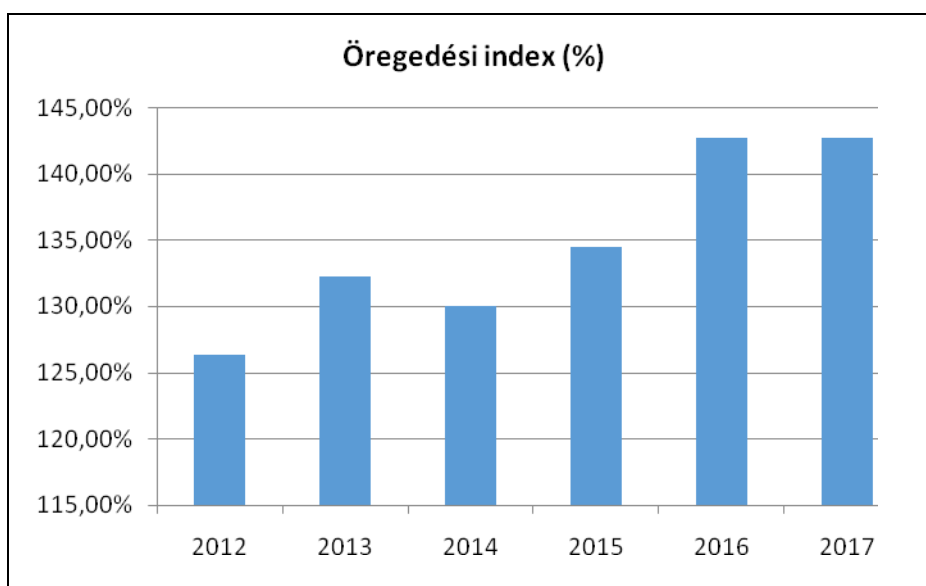
Miközben egyfelől csökken az állandó népesség száma – amelyet az elvándorlás növekedése, valamint a születések számának csökkenése is generál -, az öregedési index stagnálás jeleit mutatja, de ez is a település lassú előregeredését jelenti.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoprot	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	30	14	-16
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	31	14	-17
Összesen	61	28	-33
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok			

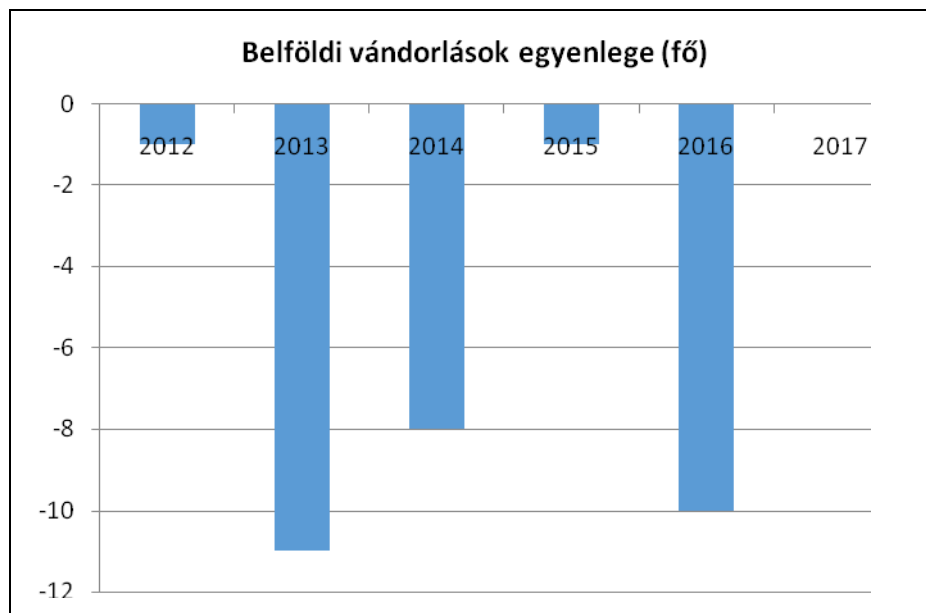
A népszámlálási adatok között látható, hogy a 10 éves időintervallumban a gyermek lakosság számra mintegy felére csökkent. A családok reprodukciós képessége nem biztosítja a lakosságszámot, így az folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	120	95	126,32%
2013	119	90	132,22%
2014	117	90	130,00%
2015	121	90	134,44%
2016	127	89	142,70%
2017	127	89	142,70%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

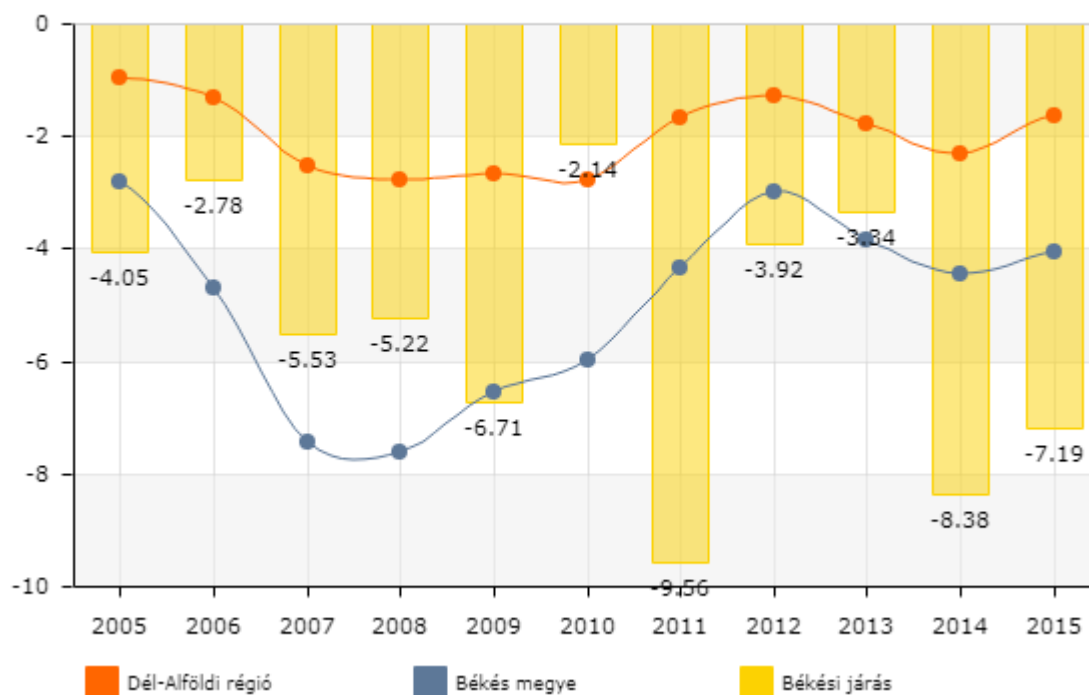

Az öregedési index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település előregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. A HEP-hez megvizsgált időszakban minden évben magasabb a 65 év felettiak száma, mint a 14 év alatti gyermekeké. Ezzel kijelenthetjük, hogy a település előregedő tendenciát mutat, az idősek száma jóval meghaladja a fiatalok számát.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások				
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	18	19	-1	-2,6
2013	12	23	-11	-2,6
2014	8	16	-8	-1,15
2015	20	21	-1	-2,96
2016	19	29	-10	-4,24
2017	na	na	0	
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

Vándorlási egyenleg Békés megyei összehasonlítás (forrás:TeIR)

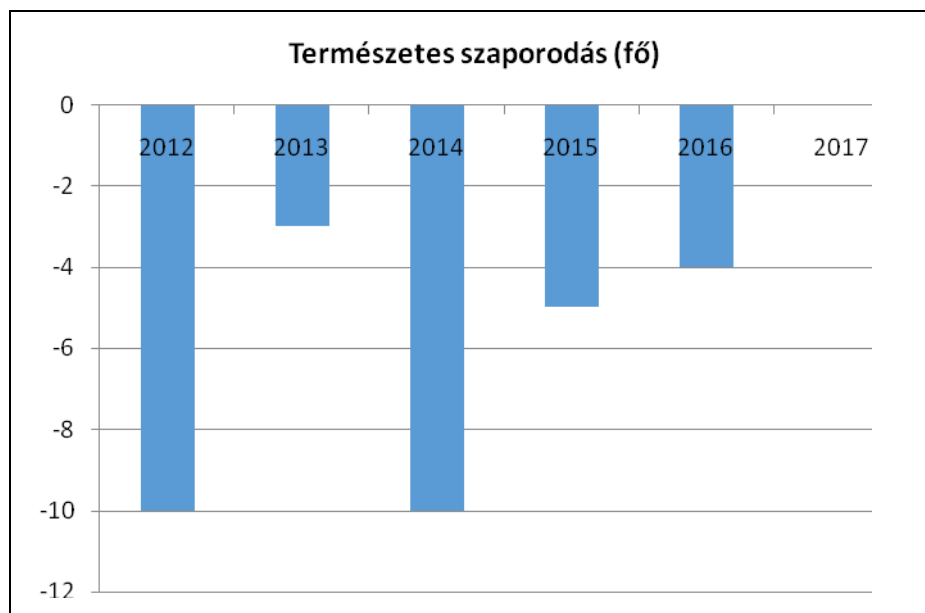

Egy település demográfiai változását kiemelten tudja befolyásolni az oda- és az elvándorlók száma. Tarhos esetében az elvándorlók száma minden évben magasabb, mint az odavándorlók száma, ez a tény is hozzájárul a folyamatos népességcsökkenéshez. Az oda – és elvándorlási egyenleg több évben majdnem kiegyenlíti egymást, de a született gyermekek számának csökkenésével, mégis érzékelhető népességfogyást eredményez.

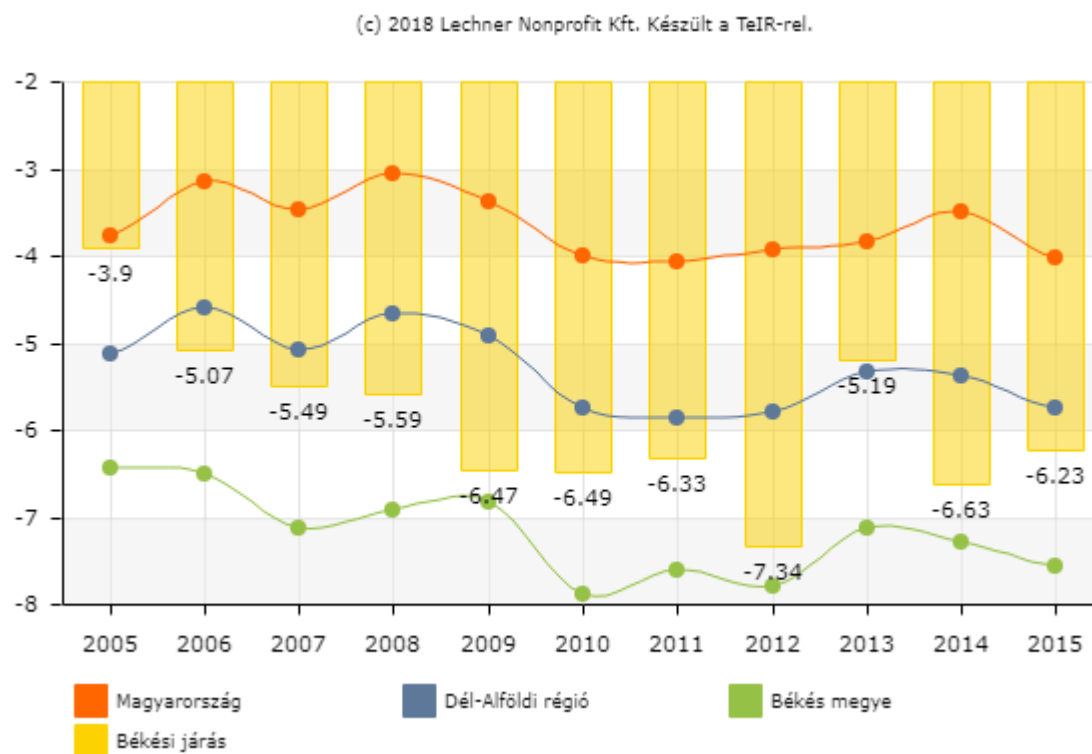
Békés megye az elvándorlás tekintetében az egyik élen járó megye országos viszonylatban. Látható, hogy a Békés megyébe vándorlók és elvándorlók körében, az elvándorlások miatt a Dél-Alföldi régió átlagához viszonyítva négyszeres, a békés megyei átlaghoz viszonyítva kétszeres a békési járásból elvándorlók aránya.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	2	12	-10
2013	3	6	-3
2014	4	14	-10
2015	3	8	-5
2016	6	10	-4
2017	na	na	0
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Természetes szaporodás, országos és megyei viszonylatban (forrás:TeIR)

Természetes szaporodás adatai szerint az utóbbi években a halálozások száma meghaladja az élve születések számát, ezért az elöregedés okozta hatásokra különös figyelmet kell fordítani esélyegyenlőségi szempontból. Kiemelt célcsoportként foglalkozik a HEP az időssekkel, akik láthatóan egyre magasabb arányban vannak jelen a településen.

A megyei, járási és országos adatokat összevetve a természetes szaporodás során megállapítható, hogy Békés megye messze elmarad az országos mutatótól, de még a Dél-Alföldi régióra jellemző negatív szaporodási átlagot is alulmúlja.

Értékeink, küldetésünk

Feladatunknak érezzük, hogy a helyi HEP elkészítéséhez az esélyegyenlőség biztosítása érdekében megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatokat összegyűjtsük, elemezzük, összevessük megyei, regionális és országos adatokkal, majd a helyzet felmérése után intézkedési tervet készítsünk feltárva a problémákat, javító célzatú lehetőségeket és a megvalósításban érintett partnereket.

Küldetésünk, hogy a településen a kiemelt célcsoportokat, úgymint a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetének feltárását követően a problémákat komplex módon kezeljük és a beavatkozásnak köszönhetően tartós eredményeket érjünk el.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tarhos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Tarhos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- o az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- o a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- o a diszkriminációmentességet,
- o szegregációmentességet,
- o a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira
- Magyarország Alaptörvénye XV. cikk
 - „(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
 - (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
 - (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
 - (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
 - (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tarhos Község Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-ban készült, tartalmát tekintve elavult, a helyzetelemzésben szereplő adatok 2012. évi és azt megelőző évek. Sok adathiányt tartalmazott, melyek

pótlása az elmúlt években a célcsoportokra vonatkozóan megtörtént, ezeket a 2018. évben készített HEP-hez tudtunk hasznosítani.

Tarhos Község Önkormányzata a különböző célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében már korábban is több intézkedést hozott, melyek ma is érvényben vannak. A helyi rendeletek, a kötelező törvényi feladatokon túl, szabályoznak olyan ellátási formákat, amelyek az idősek, a fogyatékosok, az ifjúság, a szociálisan rászorultak helyzetét segítik:

- Tarhos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2017. (II. 24.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról
- Tarhos Község Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2017. (XII. 15.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 13/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet módosításáról
- Tarhos Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2018. (IX.28.) önkormányzati rendelete a téli rezsicsökkentés érdekében juttatott soron kívüli tüzelőanyag támogatás helyi szabályairól

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A jelenlegi békési kistérség településeinek többsége a korábbi békéscsabai kistérség tagja volt. A megyeszékhely és Gyula kedvező statisztikai mutatói miatt a békéscsabai kistérség nem tartozott a kedvezményezett kistérségek sorába. E miatt a kistérség gazdaságilag fejletlenebb települései is elestek bizonyos pályázati források megszerzésétől. Elsősorban ez volt a fő motiváció abban a kezdeményezésben, amelyben az érintett települések önkormányzatai egy új kistérség létrehozására tettek javaslatot, mely szerint kérték egy – a békéscsabai térségtől különváló – kistérség létrehozását. A kérésnek részben helyt adva a 244/2003 (XII. 18.) Korm. rendelet 2004. január 1-vel létrehozta, Békés székhellyel, a 3407. sz. békési statisztikai kistérséget. A

kistérség önkormányzatainak polgármesterei 2004. április 30.-i tanácskozásukon döntöttek arról, hogy a közös feladatok hatékony végrehajtása érdekében létre kívánják hozni a Békési Kistérségi Társulást.

Az országgyűlés a települések kezdeményezésének helyt adott és a 2007. szeptember 25-én hatályba lépett 2007. CVII. tv.-ben megváltoztatta a békési kistérségi határokat, így a kistérség településszáma eggyel, a lakosság száma 11251 fővel csökkent. A kistérségi határok változását 2008. január 1-jén követte a Békési Kistérségi Társulás tagösszetételének változása is.

- Kistérségi Társulás

A többcélú kistérségi társulásokról szóló törvény az általános önkormányzati választásokat követő hat hónapon belül lehetőséget biztosított az önkormányzatok számára, hogy kezdeményezhettek a kistérségi lehatárolás megváltoztatását. A békési kistérség települései közül Gyomaendrőd és Hunya már 2007. év elején jelezte, hogy a jövőben a szarvasi kistérségbe kíván tartozni, Doboz önkormányzata viszont úgy

határozott, hogy a békési kistérség tagja kíván lenni. Ezt a szándékukat jelezték az illetékes kormányzati szervek és az érintett kistérségek Társulási Tanácsai felé is.

A Társulás megalakulása óta összesen 18 feladatot vállalt fel, amit az önkormányzatok a Társulás keretében közösen láttak el, illetve külön megállapodások alapján, egyes intézményeiken keresztül, mikrotársulásokban végeztek.

○ Intézményfenntartói társulás

Békés Város Önkormányzata és Tarhos Község Önkormányzata 2006. június 29-én kötött egymással megállapodást intézmények közös fenntartására. A társulás megalakulásának feltételeit a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködésükről szóló 1997. évi CXXXV. tv és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. tv alapozta meg.

Ennek értelmében a társulás által ellátott feladatok:

- óvodai nevelés-oktatás közös fenntartású intézmény útján
- szociális ellátások közös fenntartású intézmény útján

Közös fenntartású intézmény:

- Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde
- Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Képviselő-testület megállapította, hogy a kötelező közszolgáltatási alapfeladatainak ellátására kötött társulási és együttműködési megállapodások biztosítják a községi önkormányzatra háruló feladatok eredményes ellátását. A megállapodásokban rögzített célok megvalósultak az elmúlt időszakban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2012. évi adatok még nem minden esetben voltak elérhetőek. A 2013-ban elfogadott HEP-ben – a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú mellékletének megfelelő formában – szereplő adatok elégségesek voltak az 5 évre szóló program helyzetelemzéséhez, valamint intézkedési tervének meghatározásához és megvalósításához. 2018. évben a HEP elkészítése során a 2017. évi adatok hiányoznak a TEIR rendszerből, így az 5 éves idősorokra vonatkozó megfelelés érdekében 2012 és 2017 évek között 6 éves idősorokkal dolgoztunk.

A helyi esélyegyenlőségi programok felülvizsgálatának szükségessége és menete

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. Utóbbi bekezdés szó szerint:

„(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

A felülvizsgálat menete:

A HEP átvizsgálása a Helyzetelemzés aktualizálásával, s ennek megfelelően új következtetések meghatározásával kezdődik, különös tekintettel arra, hogy a jelenleg készülő Integrált Településfejlesztési Stratégiával összhangban legyen a felülvizsgált dokumentum. Ezt követően kerülhet sor az intézkedési tervben foglaltak teljesülésének vizsgálatára, illetőleg új intézkedések és ütemezésük meghatározására. Fentiek nyomán a felülvizsgált HEP a helyzetelemzés során feltárt változásokat, változó tendenciákat, levont konzekvenciákat, valamint az aktualizált intézkedési tervet tartalmazza.

o **HEP elkészítése:** Tarhos község Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013. év szeptember 24-én elkészítette és 39/2013.(IX. 24.) számú határozatával elfogadta.

1. felülvizsgálat: Tarhos Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 1. felülvizsgálata a 2013-2015 évi eredmények bemutatására és az időarányos megvalósulásra vonatkozóan 2015. december 17-én a 93/2015.(XII. 17.) képviselő-testületi határozattal elfogadásra került.

2. felülvizsgálat: Tarhos Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2. felülvizsgálata 2017. augusztus 31-én megtörtént, a HEP felülvizsgálatot a testület a 61/2017.(VIII.31.) képviselő-testületi határozatával elfogadta.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alulképzettség, a munkanélküliség és az általános szegénység megpecsételi a családokban felnövekvő generációk jövőjét. Jelen célcsoport tagjai visszatérő életvezetési problémákkal küzdenek. Komoly problémát jelent, hogy a szociális ellátórendszerben élők kilátástalannak érzik saját helyzetüket: általános lemondás veszi őket körül, egyik napról a másikra élnek.

Az alulképzettség, a munkanélküliség és az általános szegénység megpecsételi a családokban felnövekvő generációk jövőjét. Jelen célcsoport tagjai visszatérő életvezetési problémákkal küzdenek. Komoly problémát jelent, hogy a szociális ellátórendszerben élők kilátástalannak érzik saját helyzetüket: általános lemondás veszi őket körül, egyik napról a másikra élnek.

A mélyszegénység egyik mutatója a jövedelmi és vagyoni helyzet alacsony szintje. A célcsoportba tartozó személyek jellemzően a szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe.

A szociálpolitika számos eszköze kifejezetten a célcsoport szolgálatában alakult ki.

A célcsoport jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a következő fejezetekben történik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ftt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Napjainkban a legégetőbb szociális, sőt ennél tágabb értelemben vett társadalmi kérdés a tartós munkanélküliség. Ma már talán nincs olyan család Tarhoson, amelyet közvetve vagy közvetlen formában ne érintett volna meg a munkanélküliség problémája. A munkanélküliség és ezzel összefüggésben a szegénység kérdése szinte állandó napirenden van a mai magyar szociális-, foglalkoztatási-, de gazdaságpolitikai intézkedései területén is.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	320	343	663	32	10,0%	34	9,8%	66	9,9%
2013	310	345	655	29	9,3%	25	7,3%	54	8,2%
2014	304	338	642	21	6,7%	23	6,7%	43	6,7%
2015	303	332	635	18	5,9%	17	5,0%	35	5,4%
2016	298	319	617	16	5,3%	15	4,6%	31	4,9%
2017			0	11	#####	16	#####	27	#####
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal									

A fenti táblázat alapján jól nyomon követhető, hogy a nyilvántartott állás keresők száma és arány is csökkenő tendenciát mutat az előző évekhez viszonyítva.

Ennek oka elsősorban a megújult közmunkaprogramban keresendő, hiszen az új rendszer az eddiginél jóval több aktív korú von be a közfoglalkoztatás világába. A számadatok csökkenésében ezen felül szerepet játszik az is, hogy a település lakosságszáma, így az aktív korú népesség száma és aránya is csökkenő tendenciát mutat. Férfiak és nők aránya hasonló képet mutat, közel azonos.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		66	54	36	30	27	19
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	1	2	2	1	0
	%	1,5%	1,9%	4,9%	7,6%	4,6%	1,4%
20-24 év (TS 1003)	Fő	9,25	7	9	7	4,5	4
	%	14,1%	13,0%	4,9%	7,6%	4,6%	1,4%
25-29 év (TS 1004)	Fő	11	8	5	3	4	3
	%	16,0%	14,8%	13,2%	10,9%	15,6%	16,2%
30-34 év (TS 1005)	Fő	9	6	7	4	5	2
	%	13,7%	11,6%	18,8%	13,4%	19,3%	10,8%
35-39 év (TS 1006)	Fő	6	3	5	3	4	2
	%	9,5%	5,1%	12,5%	9,2%	14,7%	10,8%
40-44 év (TS 1007)	Fő	8	5	4	3	2	1
	%	11,4%	8,8%	11,1%	10,9%	6,4%	2,7%
45-49 év (TS 1008)	Fő	11	9	5	6	5	4
	%	16,0%	16,7%	14,6%	21,0%	19,3%	23,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	5	7	5	4	3	4

	%	7,6%	13,4%	13,2%	12,6%	11,0%	20,3%
55-59 év (TS 1010)	Fő	7	6	1	2	1	2
	%	9,9%	11,6%	3,5%	5,9%	3,7%	10,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	2	1	0	0	1
	%	0,4%	3,2%	3,5%	0,8%	0,9%	2,7%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A regisztrált munkanélküliek száma és aránya is csökkenő tendenciát mutat az előző táblázat adataihoz hasonlóan. Az ok itt is az új közfoglalkoztatási rendszerben keresendő. Érdekes összevetni az adatokat a közfoglalkoztatásról szóló statisztikákkal. A korosztályokat tekintve a regisztrált munkanélküliek között a legnagyobb tömegben reprezentálja magát a fiatal korosztály, amely újabb problémákat vethet fel a munkanélküliségi rendszerben, illetve újabb típusú feszültségeket gerjeszt a mai magyar társadalomban. A fiatalabb korosztály a statisztikai adatok alapján képzettségének magasabb szintje mellett sem talál megfelelő álláslehetőségeket. Amennyiben a település nem tud megfelelő munkaalkalmakat kínálni a fiatalabb korosztály számára, úgy megnő a valószínűsége annak, hogy ezek a fiatalok más településeken keresik boldogulásukat. Ebből kifolyólag előrevezethető a településen a tartós népességfogyás és a korosztályok közötti arányok eltolódása az idősebb nemzedékek felé.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint						
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	25,86%	11	6	17	64,7%	35,3%
2013	28,24%	8	7	15	53,3%	46,7%
2014	24,56%	5	4	9	55,6%	44,4%
2015	21,74%	3	4	7	42,9%	57,1%
2016	11,88%	2	1	3	66,7%	33,3%
2017	19,27%	2	2	4	50,0%	50,0%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal						

2012 és 2017 közötti években a regisztrált munkanélküliek között magasabb arányt képviseltek a nők. Az évek napjainkhoz való közelítésével a nemek közötti arány kiegyenlítődni látszik. Valószínűsíthető, hogy a nők nagyobb arányban keresnek kiutat a különböző családtámogatási ellátások, illetve nyugdíjszerű ellátások felé. A férfiak számára ezek a lehetőségek, főként a családtámogatási ellátások igénybevétele korlátozottabb.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,9%	79,3%	10,1%	20,7%
2011	97,0%	89,0%	3,0%	11,0%
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás				

A népszámlálások közötti időszakban sokat javult a Tarhosi lakosság iskolai végzettséget megszerzők aránya az összlakosságra vetítve. A férfiak esetében 7%, a nők esetében közel 10% az eltérés, mellyel a férfiak esetében 97%, a nők esetében 89% -ra tehető az általános iskolát befejezők aránya.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	66		0,0%	18	27,8%	48	72,2%
2013	54	1	1,9%	17	30,6%	37	67,6%
2014	43	1	2,9%	15	34,7%	27	62,4%
2015	35		0,0%	15	42,8%	19	55,8%
2016	31	0	0,8%	11	34,4%	20	64,8%
2017	27	1	1,8%	10	36,7%	17	61,5%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

Komoly hátrányokat jelent a munkaerőpiacon, ha a megfelelő iskolai végzettséggel nem áll rendelkezésre. A megpályázható állások köre is jelentősen szűkül az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosság számára. Alacsonyan kvalifikált, főként fizikai, vagy betanított munka az, amely szóba jöhet számukra.

Tovább fokozza a problémát, hogy az ilyen jellegű álláslehetőségek jövedelmezősége alacsony, ahogyan társadalmi megbecsültségük is. Az alacsony iskolai végzettség problémájához társulhat még a digitális írástudás meglétének kérdése is. Nagy valószínűséggel ez a társadalmi csoport nem rendelkezik a digitális írástudás olyan szintjével, amely egy munkahelyen alkalmazható lenne. Ez tovább fokozza a már meglévő hátrányokat. Az általános iskolai tanulmányokat nem befejezők, vagy csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosság ezen veszélyeknek teszi ki magát, amennyiben nem él a szakképzési lehetőségekkel.

A munkanélküliek 2/3-a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, mely igaz lehet a teljes lakosságszámra is arányosítva. Azonban ez is igazolja azt, hogy aki szakmai képesítéssel nem talál lehetőséget a munkaerő-piacon, alacsonyabb végzettséggel a tartós munkanélküliségben való bennragadás veszélye még nagyobb.

c) közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma						
Tarhos Békés megye Békési járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018 01- 10. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	7	17	13	9	4	6
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	7	7	8	13	10	6
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	22	29	43	36	26	20
-- Mezőgazdaság	22	29	20	16	17	10
-- Belvízelvezetés	-	-	10	15	9	2
-- Mezőgazdasági földutak karbantartása	-	-	-	-	-	4
-- Bio- és megújuló energiafelhasználás	-	-	-	-	-	-
-- Belterületi közutak karbantartása	-	-	12	3	1	0
-- Illegális hulladéklerakók felszámolása	-	-	-	1	-	-
-- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	-	-
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	1	1	0	5
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	36	53	65	58	40	33
Közfoglalkoztatási mutató	6,05%	9,19%	11,44%	10,25%	7,23%	6,02%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	35	29	16	12	9	12
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	7	6	4	4	4	4
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	11	11	15	9	15	6
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	53	45	35	25	27	22
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	8,98%	7,80%	6,21%	4,44%	4,93%	4,05%
Közfoglalkoztatási ráta	38,70%	53,71%	64,81%	69,78%	59,45%	59,76%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	594	580	565	563	554	553
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%
8%	9%	10%				

11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Forrás: kozfoglalkoztatatas.bm.hu

A közfoglalkoztatás rendszerében a teljes aktív korú lakosság 6% - 11% -a vett részt adott években. Látható, hogy a településen a közfoglalkoztatási programokra szükség van, ezek biztosítanak átmeneti lehetőséget a munkanélküliség és a tartós foglalkoztatottság között.

A közfoglalkoztatottak száma az elmúlt 3 évben csökkenést mutat, melyhez a népesség elöregedése és a népességfogyás is közrejátszhat.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők			
Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)		8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)
	Fő	Fő	%
2012	0	0	0%
2013	0	0	0%
2014	0	0	0%
2015	0	0	0%
2016	0	0	0%
2017	0	0	0%
Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)			

Tarhos településen felnőttoktatásban, iskolarendszerű képzésben nem indultak osztályok az általános iskola 8. évfolyamának befejezésére.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatási programok állami segítséggel a Start minta munkaprogramokon keresztül jutnak el a településre. a munkaügyi központ aktív közreműködője és segítője a lebonyolításnak. Mindamelllett a kis hivatalok ügyintézői számára nagy leterheltséget jelent a foglalkoztatási programok koordinációja. folyamatos humán erőforrás problémákkal kell szembenéznünk egy- egy program lebonyolításakor.

A megye nagyobb települései és Tarhos között a közlekedés jó, elősegíti a lakosok munkavállalását, mivel a településeken sokféle képesítésű, illetve képesítés nélküli munkavállalót is foglalkoztatni tudnak. Vagyis sem közlekedési, sem potenciális munkalehetőség szempontjából nem érinti a probléma az önkormányzatot, bár helyben foglalkoztatási programok nincsenek (kivéve a közfoglalkoztatás).

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kifejezetten a pályakezdők és a fiatalok munkavállalási esélyeit növelő program nincs a településen. Tarhos önkormányzat komplexen kezeli a munkanélküliek problémáját, nem tesz különbséget a fiatal és az idős munkavállaló között.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt elősegítő legnagyobb szervezet a térségben a Békési Járás Foglalkoztatási Osztálya. Az általa nyújtott támogatási, képzési és átképzési lehetőségekben vehetnek részt a munkanélküliek. A tarhosi helyi szociális és alap-ellátási rendszer tagjai egyénre szabott beilleszkedést segítő tervet készít az ügyfelekkel. A segítő folyamat során cél, az ügyfél munkába való be- illetve visszailleszkedésének segítése.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben, a mélyszegénység veszélyében, szegénységben élők és roma származásúak foglalkoztatása Tarhos településen elsősorban az Önkormányzat által biztosított közmunkaprogramokban lehetséges, más foglalkoztatók híján.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ilyen jellegű problémával az önkormányzatnál és intézményeinél nem találkozunk. A település többi foglalkoztatójáról nem rendelkezünk adatokkal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

Az Flt-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőnek.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása:

- Képzési támogatás (támogatható személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti).
- Álláskeresői járadék (az Flt. 25. §-a szerint).
- Nyugdíj előtti álláskeresői támogatás (az Flt. 30. §-a szerint).
- Utazási költségtérítés (az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatosan állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint).
- Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás (az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében)

Munkáltatók részére nyújtott támogatások:

- A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ftt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.
- A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ftt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató.
- Az Ftt. alapján állskeresői segélyre jogosult az állskereső, ha az állskeresővé válását megelőző években 360 nap (2011. szeptember 01-ig 200 nap) munkaviszonnyal rendelkezik.

3.3.1. számú táblázat - Állskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Állskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Állskeresői segélyben részesülők %
2012	663	0	0,0%
2013	655	2	0,3%
2014	642	1	0,2%
2015	635	0	0,0%
2016	617	0	0,0%
2017	604	1	0,1%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

A munkanélküli segélyt 2012-ben az új Munka Törvénykönyve már állskeresői járadékként tartja számon, ezzel is nagy hangsúlyt fektetve arra, hogy ez egy átmeneti segítség és ösztönözni kívánja az aktív korúakat, hogy minél előbb helyezkedjenek el újra a munka világában.

Az igénylés feltételei is változtak, mert már csak azok a munkavállalók vehetik igénybe 2018-ban az állskeresői járadékot, akik az igényléstől visszamenő 3 évben legalább 360 napot dolgoztak. Ez a jogosultsági idő, mely a munkavállaló folyamatos munkaviszonyát mutatja. A jogosultsági idő kiszámításába a közfoglalkoztatásban töltött napok is beleszámítanak. Az állskeresői járadékot az igénylés napjától kezdik el folyósítani, az új Munka Törvénykönyve alapján 90 napig. A megállapított összeg attól függ, hogy az igénylő hány napig dolgozott.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állskeresői száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állskeresői száma (TS 1301)	Állskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	66	7	10,6%
2013	54	5	9,7%
2014	43	5	11,0%
2015	35	5	13,0%
2016	31	4	12,3%
2017	27	4	13,8%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

A regisztrált munkanélküliek közül a járadék típusú ellátásban részesülők száma és aránya is enyhén csökkent a vizsgált időszakban. Az érték inkább stagnálónak nevezhető. A csökkenés a munkanélküliek számának csökkenésében is látható. Az arányosság nem változik.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)		
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	21	1	3,17%		0,00%
2013	11	1	1,64%		0,00%
2014	9	1	1,32%		0,00%
2015	14	2	2,20%		0,00%
2016	9	2	1,46%		0,00%
2017	15	na	2,48%		0,00%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal					

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tarhos lakásállománya magántulajdonokban lévő ingatlanokból áll, falusias jellegű, önálló családi házas elrendezést mutat.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások	Egyéb lakáscélra használt
----	---------------------------------	---	------------------------	---	------------------------------	---	---------------------------

száma				száma		száma		nem lakás célú ingatlanok (db)
2012	357	0	2	0	0	0	0	
2013	357	0	2	0	0	0	0	
2014	357	0	2	0	0	0	0	
2015	357	0	2	0	0	0	0	
2016	357	0	2	0	0	0	0	
2017	357	0	2	0	0	0	0	
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok								

Az előző HEP vizsgálati időszakban a településen 378 db lakás volt nyilvántartva, a második vizsgálati időszakban már csak 357 db. Az üresen álló, elöregedő, lakatlan ingatlanok hamar tönkremennek, melyeket a tulajdonosaik hátra hagynak, a gondozásukat nem szervezik meg. Tarhoson jellemző a magántulajdon a lakások vonatkozásában, bérleti – albérleti lakáshasználati rendszer nem alakult ki. A községben letelepedni kívánók, elsősorban ingatlanok felújításával oldják meg lakhatási problémáikat.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzatnak szociális lakásállománya nincs, tekintettel arra, hogy az itt élőknek magántulajdonú ingatlanaik vannak, jelenleg nincs igény szociális bérlakásokra.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma		
Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	50	na
2013	48	na
2014	48	na
2015	48	na
2016	48	na
2017	na	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A lakhatási jellemzők mellett e kérdéskörnél szükséges figyelemmel lenni arra, hogy a lakások fenntartása komoly gondot okoz a családoknak. A lakásfenntartáshoz szükséges támogatást igénybe vevők köre nem változik. Ebben egyrészt törvényi változások is szerepet játszanak, hiszen a korábbi gázártámogatási

rendszer „beolvasztásra” került az önkormányzati segélyezési rendszerbe. Megjelente mellett, hogy adósgátsökkentési támogatás nem került bevezetésre a településen, hiszen az az önkormányzattól saját forrás rendelkezésre állását feltételezné.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A terhek enyhítésére az Szt.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az önkormányzat pénzbeli és természetbeli támogatást nyújt – amely leggyakrabban a szolgáltatók felé történő utalás formájában jelenik meg.

A Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településhez tartozó Vizesfás néven ismert külterületi részen a lakásokban az alapvető közműszolgáltatás (víz, villany) biztosított, de az itt élők számára az infrastrukturális körülmények hiányosak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumként definiáljuk azokat a területeket/utcákat, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül egyaránt 50% felett van.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Tarhos községben telepek, szegregátumok nem alakultak ki, a településen telepszerű lakókörnyezet nem jellemző, a szegregátum fogalma szerint nincs olyan településrész, ahol koncentráltan élnek rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők, vagy alacsony iskolai végzettségűek.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A KSH adatszolgáltatás alapján 2008-ban elkészült kartogram nem jelölt a településen szegregátumokat és veszélyeztetett területeket.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns, nincs telepszerű lakókörnyezet, ill szegregátum, mely ennek a kérdésnek a vizsgálatai alapját képezné.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- o a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- o a fogorvosi alapellátásról,
- o az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- o a védőnői ellátásról,
- o az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Tarhos községben az egészségügyi alapszolgáltatást vállalkozó háziorvos látja el, a vállalkozás székhelye Békés. A településen, megállapodás alapján meghatározott napon van rendelés, adott időpontban. Megállapodásban került rögzítésre a háziorvos által ellátott települések megnevezése is. A házi orvos egyúttal a gyermekorvosi teendőket is ellátja, önálló gyermekorvos nincs. A rendelési időn túli orvosi ügyeletet a békéscsabai Réthy Pál Kórház látja el. Fogorvosi ellátás Békésen elérhető modern eszközökkel felszerelt rendelőben. Az egészségügyi szakellátás Békés Város szakrendelésein történik.

Helyben fiók gyógyszerár tárolja az orvosi rendelés idejéhez igazodva, így nem kell gyógyszerért senkinek sem utaznia.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmóddal való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	38
2013	20
2014	30
2015	27
2016	29
2017	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

A településen a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012-ben megemelkedett, majd 213 évben jelentősebb csökkentés állt be. Azóta évente alig változik.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Jelenleg három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

- o alanyi jogon,
- o normatív alapon,
- o méltányossági alapon.

A közgyógyellátási igazolvány jelentősége:

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező ingyen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes

- gyógyszerekre a megállapított gyógyszerkeret erejéig,
- vegyes - jogszabályban meghatározott - gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is (ideértve ezek javításának költségeit is), valamint
- rehabilitáció céljára igénybe vehető gyógyászati ellátásokra (pl. gyógyfürdőben nyújtott fizioterápiás kezelésre).

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	2	0	na
2013	na	0	na

2014	na	0	na
2015	na	0	na
2016	na	0	na
2017	na	0	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Az ápolási díj rendszerében is változások következtek be az elmúlt időszakban a jogosultság megítélése tekintetében. Az ápolási díjat igénybe vevők számára vonatkozóan települési szinten nem rendelkezünk adatokkal. A Korábbi HEP-hez szükséges adattáblában senki sem vette igénybe ezt az ellátási formát, egyedül 2012 évben volt 2 fő, aki ezt igényelte. Az elmúlt időszakban alanyi jogú és méltányossági ápolási díjban részesítettekről nincs nyilvántartásunk.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen a gyermekétkeztetés és a szociális étkeztetés biztosított. A közétkeztetést az ÁNTSZ rendszeresen ellenőrzi, így az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelel, vásárolt szolgáltatás formájában történik az ellátás.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Tarhoson sportolással foglalkozó civil szervezetek hiányában kevés sportolási lehetőség nyílik a településen élők számára, azonban akik ilyen jellegű tevékenységre vágnak a környező településeken könnyen elérik ezeket. Békéscsaba közelsége minden sporttevékenységre kiterjedően nyújt edzési és sportolási lehetőségeket, melyeket a szülők igénybe is vesznek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatásokat a Békési kistérségi társulás keretében látja el az Önkormányzat. Békés Város Önkormányzata és Tarhos Község Önkormányzata 2006. június 29-én kötött egymással megállapodást intézmények közös fenntartására. A társulás megalakulásának feltételeit a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködésükről szóló 1997. évi CXXXV. tv és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. tv alapozta meg.

Ennek értelmében a társulás által ellátott feladatok:

- óvodai nevelés-oktatás közös fenntartású intézmény útján
- szociális ellátások közös fenntartású intézmény útján

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a szolgáltatások nyújtásakor (elbírálások esetén) bárkit hátrányos megkülönböztetés érne. Tarhos település Önkormányzatánál kiemelt figyelmet fordítanak az esélyegyenlőség biztosítására, a kirekesztő magatartás teljes elutasítására.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók pályázhatnak a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszeren belül az önkormányzat támogatására, hisz a képviselő-testület úgy döntött, csatlakozik a rendszerhez. Tehát ilyen szempontból előnyben részesülnek azok, akik továbbtanulási elképzelésekkel rendelkeznek azokkal szemben, akiknek nincs ilyen ambíciójuk.

Ugyanakkor megilleti őket mindaz, amit országos szinten jogszabályok írnak elő (pl. ingyenes tankönyv, kedvezményes étkeztetés a rászorulóknak a közoktatási intézményekben, kedvezményes utazási lehetőségek nagycsaládosoknak és időseknek, közgyógyellátási igazolvány, parkoló kártya, stb)

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A szórakozási és közösség igényekhez lehetőség biztosítása, fesztiválok, kiállítások szervezése, a kulturális turizmus támogatása, és a helyi kulturális nyilvánosság, tájékoztatás fejlesztése. A közművelődési feladatok körébe tartozik továbbá a nemzeti és helyi ünnepek, évfordulók, a világi és a római katolikus egyház hagyományos ünnepeinek közismertté tétele, a különböző korosztályok eltérő szórakozási és közösségi igényeihez kulturált lehetőségek, speciális kisközösségek szervezése, és a helyi kulturális turizmus tudatosságának ösztönzése.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Kiemelt rendezvény a minden év július első szombatján megrendezésre kerülő Körösök Völgye Folklórfesztivál: a Fesztivál elsődleges célja, hogy lehetőséget adjon a népi kultúra hagyományainak bemutatására, a Körösök völgyére jellemző sajátos nemzetiségű néptánc, népdal, népzene kultúrájának a találkozására és bemutatására. Színteret adjunk amatőr együttesek tapasztalatcseréjére, a települések közötti barátság elmélyítésére, közös szórakozásra.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem fordul elő etnikai konfliktus. A lakók zavartalanul élnek a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Testvérvárosok kenyerre elnevezésű akció lényege, hogy békési és a város környékén tevékenykedő gazdáktól kapott, a Gyergyószentmiklósról és idén már a másik testvértelepülésről, Magyarittabéról érkező búzát megőröltetik, és abból kiscipókat süttetnek. A kenyér eladásából befolyt összeget és a megmaradt lisztet pedig a gyergyói Szent Anna gyermekotthon megsegítésére ajánlják fel. A kenyeret a tarhosi Libás-tanyán értékesítették. A tarhosi program egyébként rekordérdeklődés mellett zajlott, óriási tömegek zárandokoltak el a megtartott rendezvényre. Részt vett az eseményen Bőjte Csaba atya és Mezei János, Gyergyószentmiklós polgármestere is, de a Szent Anna Gyermeke Otthon több fiatal lakója is jelen volt.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségű önkormányzat, ezért nincs közös esélyegyenlőségi tevékenység sem.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2013. évi HEP	
1) Sokan laknak külterületen, ahol sok esetben az infrastruktúra hiányos.	Keresni kell a külterületen élők életszínvonalának emelését segítő pályázati forrásokat.
2) A sport programokhoz való hozzáférés részben biztosított.	Keresni kell a programokhoz történő hozzájutás fejlesztési lehetőségeit.
2018. évi HEP	
Szegénységi vizsgálat idősek és gyermekek körében	Adománygyűjtési lehetőségek kidolgozása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek jogait biztosító háttér: az 1989. november 20-án kelt new york-i – az ún. Gyermekek jogairól szóló egyezmény - tekinthető a legátfogóbb, gyermekeket érintő szabálygyűjteménynek. Hazánkban az 1991. évi LXIV. törvény kihirdetését követően, 1991. november 6-án vált hatályossá. Preambulumában megállapítja, hogy a gyermeket születése előtt és után különös védelem illeti meg. A gyermeki jogok biztosítását az állam, az állami szervek, a hatóságok, szülők és a gyermekekért felelős egyéb személyek feladatkörébe utalja. Alapvető jelleggel fogalmazódik meg a diszkrimináció tilalma, a gyermek mindenkinek felett álló érdeke illetve a gyermek meghallgatáshoz való joga az őt érintő ügyekben. Ezek minden egyezményi rendelkezést áthatnak, vitás esetben pedig támpontot adhatnak. A polgári és politikai jogok értelmében a gyermeknek joga van az élethez, a véleménynyilvánításhoz, a gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz, az egyesüléshez, a békés gyülekezéshez. Ezeket a gyermek fejlettségi fokának megfelelően gyakorolhatja. Identitásával kapcsolatban megilleti a családi kapcsolatainak megtartásához, illetőleg a kisebbségi identitáshoz való jog. A gyermek csak a legvégső esetben szakítható el családjától. Az államnak kell gondoskodnia azokról a gyermekekről, akiknek nincs családja, méghozzá úgy, hogy elhelyezése után is megőrizhesse nemzetiségi, nyelvi, vallási identitását. A gyermeknek - egészségügyi és kulturális jogok körében - joga van a szociális biztonsághoz és a megfelelő fejlődését biztosító életszínvonalhoz, az oktatáshoz és hogy képességeinek megfelelően vehessen részt a kulturális és művészeti életben. Védelem illeti meg a káros hatásokkal, a kizsákmányolással, a kábítószer fogyasztás és -kereskedelemmel szemben. Az állam pedig köteles intézkedéseket tenni, hogy visszaszorítsa a gyermekrablást és a gyermekkereskedelmet. Az egyezmény különleges helyzetű (menekült, a szellemi és testileg fogyatékos, a szabadságuktól megfosztott) gyermekekről is rendelkezik. Ezen jogokat a gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv. is felsorolja, biztosítva ezzel az egyezmény teljes körű megvalósulásának feltételeit, kiemelve a gyermek családban történő nevelkedésének és a gyermeket megillető helyettesítő védelemhez való jogot.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételeivel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a

veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	3	3
2013	1	1
2014	1	1
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A korábbi években egyáltalán nem volt jelen a településen a veszélyeztetett vagy védelembe vett kiskorú gyermek. 2012. évben 3 fő gyermek került védelembe vételi eljárásba bevonásra, melyet a szociális ellátórendszer segítségével hamar sikerült megoldani.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételeivel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A járási rendszer kialakításával egyidejűleg 2013. január 1-jétől a települési jegyző gyámhatósági feladatainak nagy része megszűnt.

a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

- o nyugellátásban,
- o korhatár előtti ellátásban,
- o szolgálati járandóságban,
- o balettművészeti életjáradékban,
- o átmeneti bányászjáradékban,
- o időskorúak járadékában vagy
- o olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	61
2013	63
2014	45
2015	47
2016	39
2017	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint „hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanazen körbe tartozó de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető a gyermekvédelmi törvény és a helyi rendelet szabályainak megfelelően az a gyermeket gondozó család, aki időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető helyzetbe kerül. Elsősorban azokat a gyermekeket kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek eltartásáról családjá más módon nem tud gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások – kapcsolattartás segítése, betegség, iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak. Településünkön a táblázat adatai szerint ezek száma csökken.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Tarhos településen nincs olyan gyermek, aki nem rendelkezik magyar állampolgársággal.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregált, teleszerű környezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma		
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	25
2013	1	21
2014	1	20
2015	1	21
2016	1	21
2017	1	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

A település önálló védőnői ellátással rendelkezik, a védőnőre eső gyermekek száma évről évre alig változik, a korábbi HEP-hez képest csökkentést mutat.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői					
Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	na	0	na	0
2013	0	na	0	na	0
2014	0	na	0	na	0
2015	0	na	0	na	0
2016	0	na	0	na	0
2017	0	na	0	na	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés					

Tarhoson gyermekorvos nem működik, a gyermekek ellátását is a házi orvos végzi. A gyermek szakorvos legközelebb Békésen érhető el a kis betegek számára.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma				
Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0

2017	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés				

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma				
Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi				

Tarhoson sem bölcsőde, sem családi napközi nem működik. A kistérségi társulás megegyezése és közös intézményfenntartás értelmében a tarhosi lakcímmel rendelkező gyerekeket a békési bölcsőde fogadja.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai	
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	1
Hány településről járnak be a gyermekek	1
Óvodai férőhelyek száma	25
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00-17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét

Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	0
Gyógyypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai						
Év	3-6 éves korú gyermek ek száma	Óvodai gyermekcsoport ok száma - gyógyypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyypedagógia i neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyypedagógia i neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermek ek száma (gyógypeda gógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógyped agógiai gyermekc soportok száma (TS 2501)
2012	25	1	25	1	14	0
2013	22	1	25	1	17	0
2014	21	1	25	1	20	0
2015	21	1	25	1	16	0
2016	20	1	25	1	17	0
2017	na	na	na	na	na	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés						

A tarhosi óvoda 1 vegyes életkorú csoporttal üzemel. A gyerekekkel csoportonként két óvónő és egy dajka foglalkozik. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere megfelelő. Udvara jól felszerelt, szabvány szerint készült játékszerekkel, napos-árnyékos területekkel. Az óvoda naponta héttől- öt óráig tart nyitva.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	20	na	20	12	60,0%
2012/2013	22	na	22	15	68,2%
2013/2014	20	na	20	14	70,0%
2014/2015	19	na	19	15	78,9%
2015/2016	22	na	22	19	86,4%
2016/2017	19	na	19	16	84,2%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012		2	1

2012/2013	2	1
2013/2014	2	1
2014/2015	1	1
2015/2016	1	1
2016/2017	1	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

BÉKÉSI KISTÉRSÉGI DR. HEPP FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA, SPORTISKOLA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 Tarhosi Tagiskolája: Tarhos község Békéstől 10 km-re fekszik. Az iskola több mint 130 éves múltra tekint vissza, 1886-ban alapította gróf Weinckheim Frigyes. Napjainkban a békési Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagiskolájaként, összevont alsó tagozattal működik. A tanulók átlagos létszáma 25 fő körüli, őket összevont osztályokban tanítják, nevelik.

A gyerekek 1-4.évfolyamon tanulnak összevont osztályban, 1-2.osztály, illetve 3-4.osztály vagy 1-3. osztály és 2-4.osztály csoportbontásban, 1-1 osztálytanítóval. A napközis csoportok 1-4. évfolyamon összevontan működnek, 1 pedagógus vezetésével. Minden termük interaktív táblával felszerelt, így a tanulók digitális kompetenciáit fejlesztve változatos és motiváló órák megtartására nyílik lehetőségük.

Kiemelt figyelmet fordítanak a tehetséges, illetve a tanulási nehézséggel küzdő gyermekekre. Mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon személyiségközpontú, az egyéni különbségeket figyelembe vevő, differenciált nevelő-oktató munkát végeznek.

Az idegen nyelv (angol), az informatika oktatása, és a testnevelés órák keretében megtartott úszásoktatás 4. évfolyamon kezdődik. Az SNI-s gyermekeket gyógypedagógus, a BTMN-es gyerekeket fejlesztő pedagógus fejleszti.

Az intézményünkben 2018 szeptemberétől néptáncoktatás is folyik.

A község és az iskola által rendezett ünnepségeken az intézmény tanulói is részt vesznek, a pedagógusok műsort állítanak össze.

A gyerekek környezettudatos magatartásának kialakítását szolgálják a neves napokról való megemlékezések. Iskolánkban hagyomány a Víz-, a Föld Világnapjának megünneplése és a Madarak és fák Napjának a megtartása. Emellett hagyomány a június hónapban megrendezett Családi- és gyereknap.

Minden év márciusában tartják az Iskolahívogató rendezvényüket, melynek kapcsán a leendő első osztályosok és szüleik betekintést nyerhetnek az iskola életébe, megismerkedhetnek az intézményben tanító pedagógusokkal.

Az iskola alapítványa a Tarhos Iskolájáért Közalapítvány, melyet a Tarhosi Önkormányzat alapított. Iskolánk és a szülők között évek óta jól működő kapcsolat áll fenn. A szülői munkaközösség segíti és támogatja az intézményünkben folyó oktató-nevelő munkát.

Segítenek az iskolai és a települési programok megszervezésében és lebonyolításában. Minden évben tartanak nyílt napokat, ahol a szülők betekintést nyerhetnek iskola mindennapi munkájába. Az iskolai eseményeket a község, illetve az anyaiskola honlapján lehet nyomon követni. A fontosabb megmozdulásokat Tarhos Község hivatalos honlapján, a Békési Újság hírlapban, illetve a Békés Mátrix internetes hírportálon teszik közé.

Az általános műveltségen és az alapvető ismeretek elsajátításán túl - a haza szeretetére, a család, mint alapvető emberi érték felismerésére, a hagyományok tiszteletére, az emberi kapcsolatok fontosságára, a világra való nyitottságra, ugyanakkor a múltunk és őseink tiszteletére nevelik tanulóikat immár generációkon keresztül.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- a családi napközi,
- a családi gyermekfelügyelet,
- a házi gyermekfelügyelet,
- az alternatív napközbeni ellátás.

e) gyermekvédelem

A településen a jegyző és a védőnő látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Ezen kívül évente rendszeresen tanácskozik a gyermekvédelem helyzetéről a védőnő, az iskola igazgatója, a gyermekvédelmi felelős, az óvoda vezetője, ill. a gyermekvédelmi felelős, a rendőrség képviselője, a gyermekvédelmi szolgálat vezetője és a jegyző.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen nincsen ilyen szolgáltatás, legközelebb Békéscsabán, Békésen és Mezőberényben vehető igénybe, a helyzettől és az szükséges segítségtől függően.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az óvodai és iskolai lehetőségeken kívül a egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés helyben az erre a célra igénybe vehető a helyi sportpályán lehetséges.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. A gyermekétkeztetés az óvoda konyháján keresztül biztosított. Ingyenes tankönyv ellátásban a tanulók kb. 50 %-a részesül.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A településen az önkormányzatnak hátrányos megkülönböztetésről tudomása nincsen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül Tarhosi Önkormányzat általános- és középiskolás tanulóinak iskolakezdési támogatást biztosít. Felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók a Bursa Hungarica támogatást vehetik igénybe.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹⁰. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolában megbízási szerződéssel 1 fő gyógypedagógus foglalkozik a gyerekekkel, iskolapszichológus nincs, minden más szükséges ellátás (gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás) a békési PSZK központjában valósul meg.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A településen működő oktatási és nevelési intézményekben hátrányos megkülönböztetésben nem részesülnek gyermekek, az óvodai és iskolai csoportokban szegregáció nincs, integrált nevelés, oktatás folyik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, versenyek, vetélkedők, iskolai sportkörök, hagyományőrző tevékenységek, tanulmányi kirándulások, iskolai könyvtár keretében biztosítja az iskola a tanulók számára a szabadidő tartalmas, értékes eltöltését.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az iskolában 2009 óta működik az integrációs- és képesség kibontakoztató (IPR) program, mely a hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval egy csoportban történő nevelését, oktatását célozza meg, a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának csökkentése érdekében.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
2013. évi HEP			
1) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma növekszik		Érintett családok közfoglalkoztatásba való részvételének erősítése	
2) Sok gyermek más településen veszi igénybe az óvodai, iskolai oktatást-nevelést.		Erősíteni kell az érintett családok esetében a településen elérhető oktatási-nevelési intézményekről szóló tájékoztatást.	
2018. évi HEP			
Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermekek részére		Strukturált rekreációs, szabadidő-eltöltési lehetőség a fiatalok számára	
Prevenációs előadások	szervezése,	A tudatos életvezetés alapjai általános iskolások körében	
egészségmegőrzés céljából			

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a nőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi szempontok és problémák tekintetében. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk lennének szükségesek az önkormányzat tevékenysége a témakörökben. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

Több jogszabály is tiltja a hátrányos megkülönböztetést különböző paraméterek mentén. Az egyik ilyen tulajdonság a nem szerinti megkülönböztetés. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a

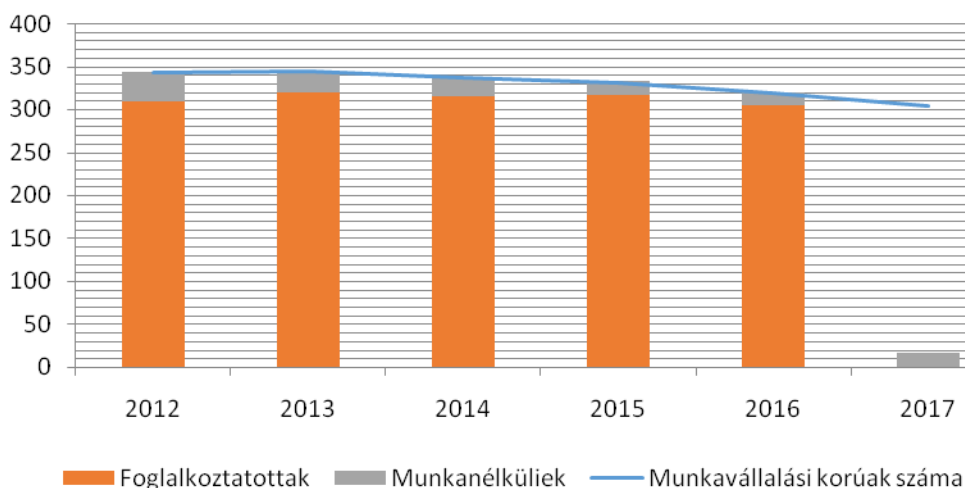
rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

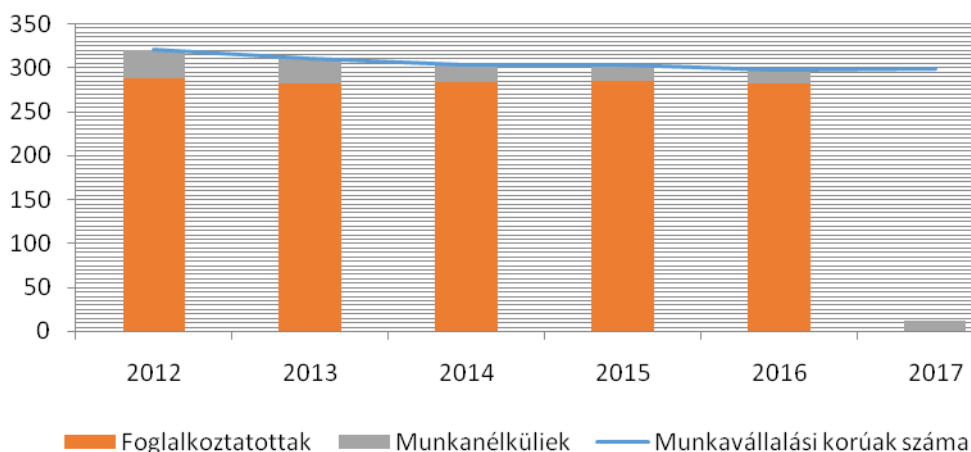
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében						
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	343	320	309	288	34	32
2013	345	310	320	281	25	29
2014	338	304	315	283	23	21
2015	332	303	316	285	17	18
2016	319	298	304	282	15	16
2017	304	299	na	na	16	11
Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés						

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

A munkanélküliek számát tekintve a férfiak és nők között nincs jelentős különbség a számszaki adatokban, azonban az arányosságot tekintve az aktív korúakéhoz mérten megállapítható, hogy a nők munkanélkülisége kicsit magasabb, mint a férfiaké.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kimondottan a nők számára foglalkoztatás segítő program nincsen, a Foglalkoztatási Osztály munkatársaitól nyílik lehetőség a GYES-ről GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatására irányuló információk, valamint a képzési és átképzési programokról információt gyűjteni. Erre a jövőben a tarhosi önkormányzat együttműködésben információkat fog gyűjteni és a helyi lakosság számára közzéteszi, így a lehetőségekről megfelelő körben tájékoztatást tud nyújtani.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az atipikus foglalkoztatási lehetőségek a nők körében, szintén hasonló tájékoztatási formában kerül közzétételre.

A nők körébe ne jellemző az alacsony iskolai végzettség, de átképzésre szükség lehet. Ilyen felnőttképzési/átképzési lehetőségek elsősorban a megyeszékhely Békéscsabán vannak, melyekről információt fog szolgáltatni rendszeresen a tarhosi önkormányzat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetése nem elfogadott, nem jellemző a településen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen bölcsődei szolgáltatás nem elérhető, azt a kistérségi társulás formájában Békésen tudja az önkormányzat biztosítani. A gyermek esélyegyenlőségi problémáit bemutató résznél tárgyalt és bemutatott óvodai gondozásra vonatkozó adatok alapján az óvodai férőhely-hiány nem áll fenn, az óvoda helyben, Tarhoson nem maximális kihasználtsággal működik, betölthető férőhelyek biztosítva vannak. Az óvoda nyitvatartási ideje a dolgozó családok igényeihez alkalmazkodik. A 3. életévüket betöltött és ennél idősebb gyermekek napközbeni elhelyezése a helyi óvoda és iskola segítségével megoldott. Jelenleg férőhelyhiány nincs. Az intézményekre azonban itt is jellemző a rugalmatlan nyitvatartási idő. Sok problémát jelent a szülők számára a nyári szünetek megszervezése. A nyári szünet időtartalma túl hosszú időszak a szülők számára, munkahelyi kötelezettségeikkel összeegyeztethetetlen. Aki nem számíthat a nagyszülők

segítségére, annak ezen időszak megszervezése jelentős problémákat okoz. A problémát tovább súlyosbítja, hogy az egyetlen lehetőséget a gyermekek nyári elhelyezésére a különböző táborok adta lehetőségek kihasználása jelenti. Ez azonban az anyagi lehetőségek és a település földrajzi elhelyezkedésének okán korlátozott. Segítséget jelenthetne a szülők számára, ha a településen nyári időtöltő táborok kerülnének megszervezésre, ahol a gyermekek napközbeni felügyeletéről szakemberek gondoskodnának.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. A családtervezéssel kapcsolatos problémákkal elsősorban a helyi védőnő találkozik. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a helyi védőnő. Mint az a táblázatból is kitűnik leterheltsége nagy. A védőnő nyújt segítséget abban, hogy a terhesség idején megfelelő vizsgálatok megtörténjenek, illetve a megszületett gyermekek esetében a szülők a gyermekorvos tanácsadásain részt vehessenek. A védőnő otthon is meglátogatja a várandósokat és életvezetési tanácsokat fogalmaz meg, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	25	25
2013	1	21	21
2014	1	20	20
2015	1	21	21
2016	1	21	21
2017	1	22	22
Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés			

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

"A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a családon belül szenved el, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...] a házasságon belüli nemi erőszakot [...]"
(Deklaráció a Nők Elleni Erőszak Megszüntetéséről, 1993)

Országos viszonylatban is elmondható, hogy látens problémakörrel beszélünk. A településen semmilyen adat nem elérhető ezen problémakörrel kapcsolatban.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

Ilyen, vagy ehhez köthető bejelentésről a településen nincs tudomásunk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. Szociális szakellátási feladatokat ellátó intézmények legközelebb Békéscsaba, távolabbi településen: Gyulán található.

A tájékoztatás célja, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról nyújtson információt. Nincs információ a krízishelyzetbe kerülő családok számáról, arról, hogy az igénybe vehető szolgáltatások kapacitása megfelel-e a szükségleteknek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők társadalmi szerepvállalása és aktivitása érzékelhető a településen. A nők és férfiak között nincs megkülönböztetés. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tudomásunk szerint nem gyakori a GYES-en, GYED-en lévő elszigetelődés. A település közösségi programjai (rendezvények, a tájház programjai) lehetőséget adnak arra, hogy a fiatal asszonyok is részt vegyenek benne akár aktív szereplőként, akár csak nézőként, résztvevőként. Az egyedül álló nők aránya az önkormányzat adatgyűjtése alapján nem gyakori, inkább az idősebb korosztályt érinti

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2013. évi HEP	
Nincs elérhető adat a nőket érő erőszak, családon belüli erőszak. Feltételezhető, hogy a nem nyilvános esetekre nem kezeltek.	Nők érdekvégyesítését ellátó szervezetekről tájékoztató napok szervezése, információs szórólap terjesztése.
2018. évi HEP	
Prevenció a nők körében	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató előadások a nők körében, figyelemfelkeltés, megelőzés
Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról nincs információ	Az igénybe vehető szolgáltatások összegyűjtése és tájékoztatás

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Településünk esetében megfigyelhető az öregedési index emelkedése, azaz a fiatalos népességszerkezetet

– változatlan tendencia mellett - az előregedő településszerkezet váltja fel. ennek következtében a település vezetésének mind nagyobb hangsúlyt kell fektetni az időskorú lakosság nehézségeire, problémáira.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

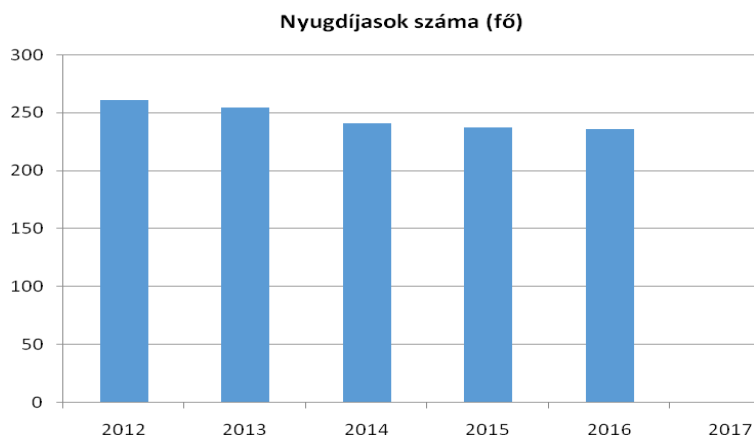
1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Az alábbi táblázat mutatja be a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők adatait:

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	102	159	261
2013	99	155	254
2014	89	152	241
2015	90	147	237
2016	89	147	236
2017	na	na	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	1
2017	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

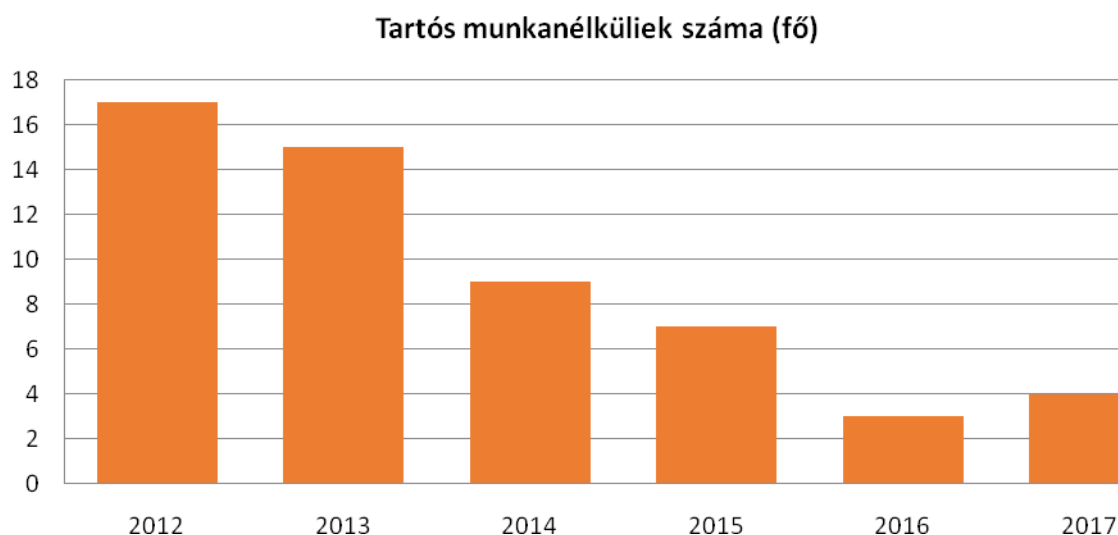
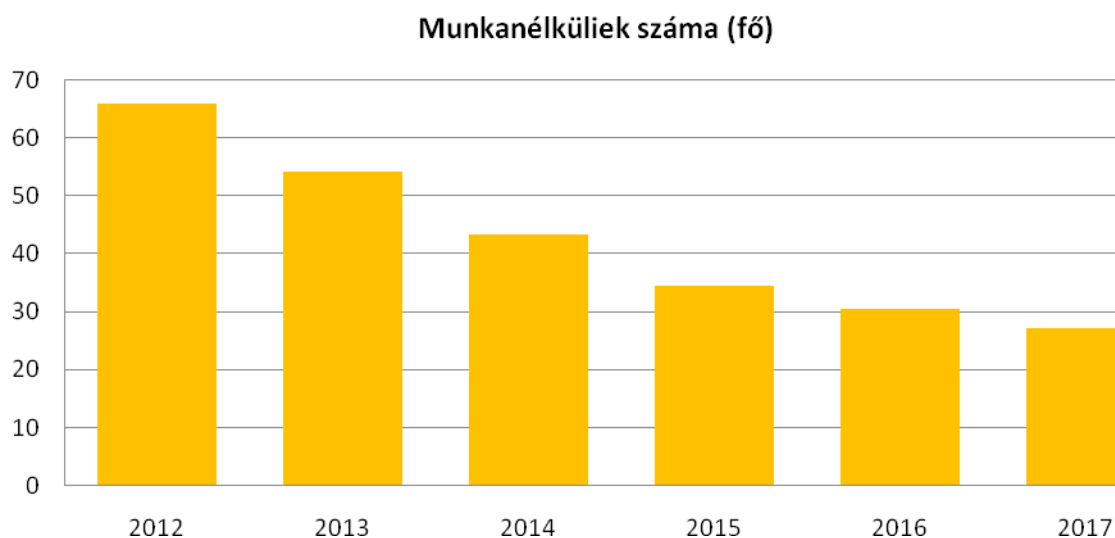
a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	66	7	10%	17		0%
2013	54	8	15%	15		0%
2014	43	3	6%	9		0%
2015	35	2	6%	7		0%
2016	31	1	4%	3		0%
2017	27	3	9%	4		0%
Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR						

Az idősek körében a munkanélküliek száma folyamatos csökkenést mutat. Alacsony számú az időskorúakat érintő foglalkoztatásukat támogató programok száma. Tevékeny időskort érintő

foglalkoztatási programokra vonatkozó adatok nem érhetők el, azok elsősorban az állam által a békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály szervezésében érhetőek el.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Tarhos településen az idősek számára nappali ellátás nem működik. Az aktivitásuk megőrzése céljából az önkormányzat több rendezvényt is tart számukra, melyen aktívan részt is vesznek, ilyen pl. az Idősek Napja. Élethosszig tartó tanulási programokról nem tudunk beszámolni a községben. Az időskorú munkavállalók foglalkoztatására nincs erős munkáltatói igény a községben. A nyugdíj melletti munkavállalást a jogszabályi rendelkezések is erősen korlátozzák.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nyíltan az idősekkel kapcsolatban nem jelenik meg a foglalkoztatás területén. A fiatal és szakképzett munkavállalók könnyebben el tudnak helyezkedni, az idősek körében a szakképzettség hiánya vagy az elavult szakképesítés lehet a késői munkavállalás sikertelenségének oka.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

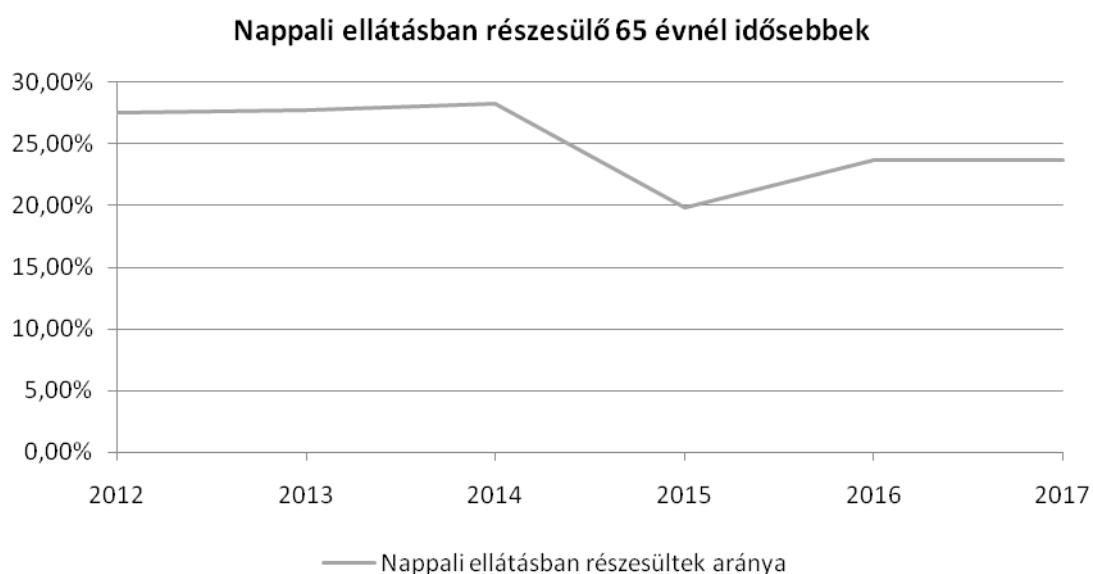
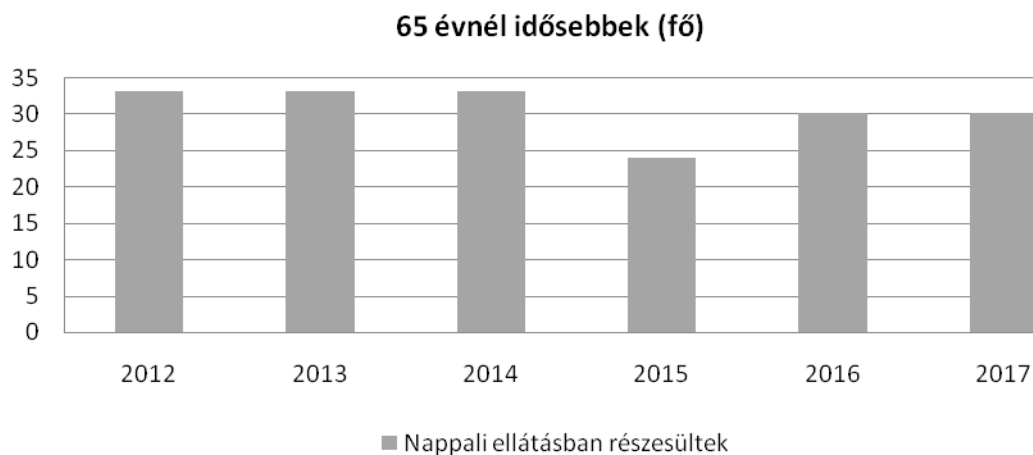
Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az egészségügyet tekintve a településen jelenleg 1 felnőtt háziorvosi körzet működik, így az alapellátás jónak mondható. Egészségügyi szakellátás, vagy járóbeteg szakellátás igénybevételére Békésben van lehetőség.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
		Fő	%
2012	120	33	27,50%
2013	119	33	27,73%
2014	117	33	28,21%
2015	121	24	19,83%
2016	127	30	23,62%
2017	127	30	23,62%
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Tarhos településen idősök nappali ellátása található, mint szociális alapellátást nyújtó intézmény. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen Könyvtár, Községi Ház működik, a település kulturális életében az évente megrendezett Folklor Fesztivál kiemelkedő.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai				
Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	9 298	1	1
2013	1	9 215	1	1
2014	1	9 215	1	2
2015	1	9 215	1	2
2016	1	9 215	1	2
2017	1	9 215	1	2
Forrás: TEIR				

c) idősök informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága általában a többi korosztályhoz képest rosszabb, de konkrét adatok nem állnak rendelkezésünkre. Az internet és az informatika használatában való jártasság megszerzésére nem merült fel igény az idősok részéről korábban, azonban a digitális korszakban már nélkülözhetetlen az új technikai eszközök alapszintű használata. Ezzel kapcsolatban a közösségi munka szolgálatot ellátó középiskolás diákok bevonhatóak lehetnek, hogy az idősok részére informatikai mini-képzéseket tarthassanak.

6.4 Az idősoket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősok, nyugdíjasok részére évente Idősok Napját rendez az önkormányzat, ez a nap mely kifejezetten az idősok részére szól. Ezen alkalomból az óvoda és iskola diákjai különböző műsorokkal készülnek és örvendeztetik meg az idősokú lakosságot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősok helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2013. évi HEP	
Idősok foglalkoztatását támogató programok száma alacsony	Pályázati lehetőség felkutatás, önszerveződések támogatása
Idősok informatikai jártassága alacsony szintű	Szükségletek, igények felmérését követően képzés szervezése
2018. évi HEP	
Idősok foglalkoztatását támogató programok száma alacsony	Pályázati lehetőség felkutatás, önszerveződések támogatása
Idősok informatikai jártassága vélhetően alacsony szintű	Helyzelelemzés, szükségletek, igények felmérését követően képzés szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

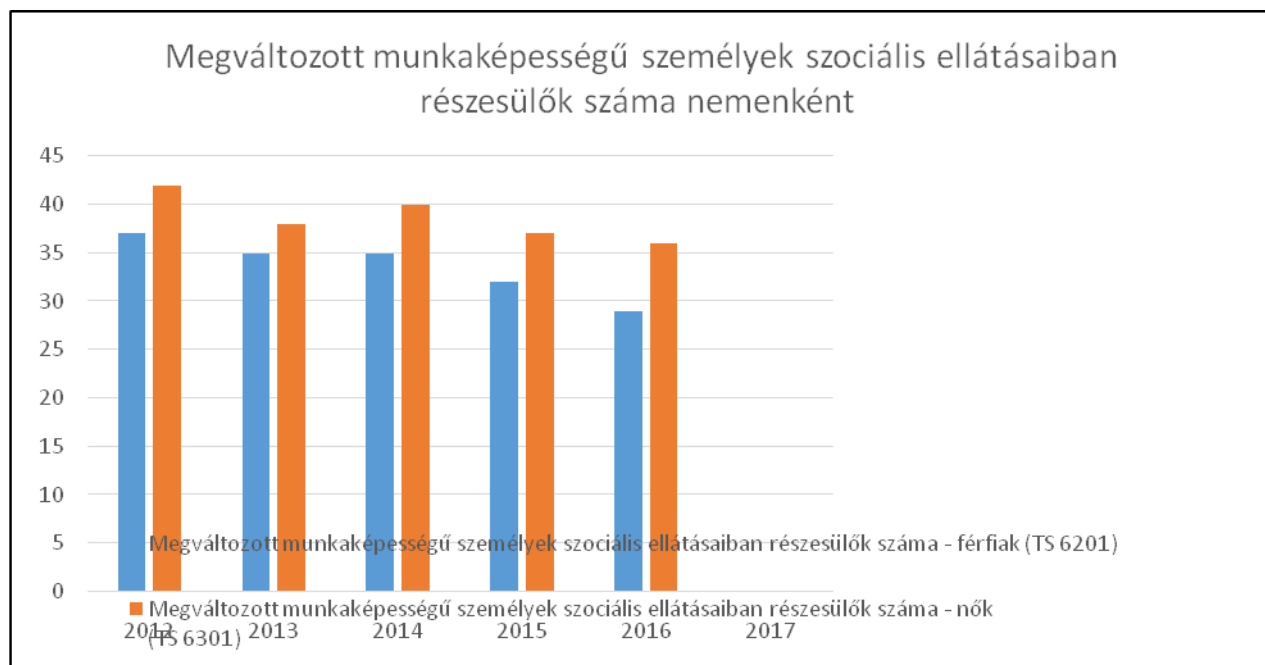
A Fogyatékosssággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékosssággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2012	37	42
2013	35	38
2014	35	40
2015	32	37
2016	29	36
2017	na	na
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A megváltozott munkaképességű személyek körében tett vizsgálatban megállapítható, hogy a nők száma – bár nem jelentősen – de magasabb a férfi hasonló helyzetben lévő személyekénél. A 2013. évi HEP adataihoz képest ez a szám csökkent a településünkön.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
 - b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
- (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Sem fogyatékkal élők, sem megváltozott munkaképességű személyek körében nem ismert hátrányos megkülönböztetés.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével			

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A település nem működtet fogyatékos személyek önálló életvitelét segítő intézményt, de a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás biztosított az önkormányzat szervezésében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Az önkormányzat folytatni kívánja a már megkezdett akadálymentesítési programját, ennek érdekében folyamatosak a közterületi járdák, utak javítása.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

A fogyatékkal élők életminőségének javítása érdekében folytatni kell az akadálymentesítési programot, biztosítani kell, hogy minél több középület és szolgáltatás elérhető legyen a fogyatékos személyek számára is. Az akadálymentesítés alapvető célkitűzése, hogy a település közintézményeinek használata mindenki számára – kismamák, idős emberek, fogyatékos emberek, stb. – kényelmesebbé váljon, az akadálymentesítés egy olyan folyamat legyen, melyet minden társadalmi réteg közvetlen előnyökkel jelentő fejlődésnek éljen meg.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adatunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák néhány helyen mozgáskorlátozottak számára nehezen járhatók, a tömegközlekedési eszközöket szintén nehezen tudják igénybe venni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékkal élő személy nincs Tarhos településen, így a fogyatékkal élők ellátását szolgáló intézmények, szolgáltató sem jelennek meg a településen. Más szociális szolgáltatást nyújtó szervezet által biztosított segítségnyújtás igényelhető.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A helyi szociális rendelet biztosítana bizonyos ellátásokat, de az igénybevételről nincs adatunk.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2013. évi HEP	

Fogyatékos személyek információk nem jutnak hozzá a részükre járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokhoz	helyi érdekvédelmi szervezet folyamatos tájékoztatása, pályázatfigyelés
2018. évi HEP	
Nincs teljes akadálymentesítés	Nincs teljes akadálymentesítése pályázati forrásokból lehetséges
Megváltozott munkaképességűek részére foglalkoztatást segítő tájékoztatás	Foglalkoztatási Osztály információi alapján Tarhos Önkormányzata naprakész információt nyújt

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Pontos adatok nem állnak rendelkezésre, fontos a Tarhos Fejlődéséért Közhasznú Egyesület, valamint a mozgáskorlátozottak helyi csoportjának munkája, amely kiegészíti az önkormányzat tevékenységét.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Nemzetiségi önkormányzat nem működik településünkön.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Tarhos Község Önkormányzata intézményfenntartói társulásban, Békés Város Önkormányzatával együttműködve látja el szociális, gyermekvédelmi és –jóléti feladatait. Az önkormányzat és más önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség jellemző az önkormányzatra. Aktív kapcsolat rendszert ápol a térség többi szereplőjével, példamutató az együttműködés.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen, azért az helyi esélyegyenlőségi tevékenységbe nem lehet bevonni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Tarhoson bejegyzett civil szervezetek (iskolai alapítvány, Tarhos fejlődéséért létrehozott Alapítvány) mind ismerik és elismerik a már korábban létrehozott esélyegyenlőségi programtervet. Mivel a célcsoportok széles körben megegyeznek a civil szervezetek által jegyzett célcsoport körével, így segítik és támogatják az esélyegyenlőségi program megvalósítását.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Tarhoson széles társadalmi összefogással valósulnak meg a különböző programok, melyek támogatásához a helyi vállalkozások is hozzájárulnak fizikai segítségnyújtással, humán erőforrással.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az önkormányzat, egyház, civil szervezetek számára, az esélyegyenlőségi szempontból érintett célcsoportok problémái ismertek, a megoldási lehetőségek kidolgozása közös, így a megvalósítás szakaszában is a jó együttműködés és a szoros kapcsolattartás eszközével részt vesznek a Hely Esélyegyenlőségi Program célkitűzéseinek megvalósításában.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A mindennapi kapcsolatokon túl, esetleges problémák felmerülésekor azonnali tájékoztatás személyesen, ezen kívül a HEP intézkedések megvalósításában részt vevő személyek és intézmények rendszeres ülésein.

A hagyományosnak tekinthető közmeghallgatásokon a felmerülő problémák feljegyzése, válaszadás, majd később az elvégzett tevékenységről beszámoló.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegénységi vizsgálat idősek és gyermekek körében/ Sport és prevenciós programok biztosítása mindenki számára	Adománygyűjtési lehetőségek kidolgozása/ Helyi erőforrás gyűjtése és rendszeres települési egészségmegőrző program szervezése
Gyermekek	A gyermekek más településen veszi igénybe az iskolai oktatást-nevelést/ Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermekek részére	Erősíteni kell az érintett családok esetében a településen elérhető oktatási-nevelési- intézményekről szóló tájékoztatást./ Strukturált rekreációs, szabadidő-eltöltési lehetőség a fiatalok számára
Idősek	Idősek foglalkoztatását támogató programok száma alacsony/ Idősek informatikai jártassága vélhetően alacsony szintű	Pályázati lehetőség felkutatás, önszerveződések támogatása/ Helyzetelemzés, szükségletek, igények felmérését követően képzés szervezése
Nők	Prevenció a nők körében/ Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról nincs információ	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató előadások a nők körében, figyelemfelkeltés, megelőzés/ Az igénybe vehető szolgáltatások összegyűjtése és tájékoztatás
Fogyatékkal élők	Nincs teljes akadálymentesítés/ Megváltozott munkaképességűek részére foglalkoztatást segítő tájékoztatás	Nincs teljes akadálymentesítése pályázati forrásokból lehetséges/ Foglalkoztatási Osztály információi alapján Tarhos Önkormányzata naprakész információt nyújt

Jövőképünk

- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi fenntartási problémákkal. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságát, a veszélyeztetettségük megelőzését.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek aktív életének biztosítására.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a társadalmi beilleszkedésük segítését.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek egyenlő bánásmódjára, aktivitásuk biztosítására.

1. Intézkedés címe:	Szegénységi vizsgálat
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szegénységi vizsgálat idősek és gyermekek körében - adathiány
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Kapcsolatfelvétel útján, feltérképezni a településen élő szegénységben élő személyek helyzetét, mind a gyermekek mind az idősek körében</p> <p>R: Kapcsolatfelvétel a jelzőrendszer tagjaival, stratégia kidolgozása a családsegítő és gyermekjólét munkatársával, az időseket ellátó szervezettel.</p> <p>K: A hátrányos helyzetű személyek segítésére adománygyűjtési lehetőségek felkutatása, adományozók gyűjtése, adományozó szervezettel való kapcsolatfelvétel</p> <p>H: Hosszú távon csökkenjen a szegénységben, vagy annak veszélyében élők száma a településen, az adományozási rendszer fenntartása</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, stratégia, együttműködés, szervezetek bevonása, partnerek felkutatása, szervezetekkel való kapcsolattartás, adományok gyűjtése és kiosztása, koordináció, fenntartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Családsegítő
Partnerek	Civilek, Egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A különböző segítő szervezetekkel való kapcsolatbővítés már eredményt mutat, a helyzetkép elkészítése, a rászorulókat támogatása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Eltitkolják helyzetüket az érintettek.
Szükséges erőforrások	Humán

2. Intézkedés címe:	Közösségi programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészségnevelési és egészségfejlesztési programok – mint a közösséget aktivizáló lehetőségek biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Tarhos esetében vannak rendezvények, de ezen kívül kiemelt figyelmet kívánunk fordítani az egészségfejlesztésre a családok esetében is. Rövid: Célcsoport igényeinek felmérése, milyen mozgásformák lennének kedveltek, Közép: Pályázati lehetőségek felkutatása a hosszú távú finanszírozás érdekében Hosszú: Sportprogramok szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Pályázati lehetőségek felmérése 4. Sportprogram szervezése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Célcsoport aktív részvétele
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport bevonása, már meglévő programokhoz való csatlakozás lehetősége, egészségfejlesztési programelemekkel, közösségerősítés célzattal. A település rendezvényei színesednek ezáltal. Közösségfejlesztés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkéntes segítők toborzása
Szükséges erőforrások	Humán

3. Intézkedés címe:		Prevenációs előadások szervezése, egészségmegőrzés céljából
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)		A tudatos életvezetés alapjai általános iskolások körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban		Cél az általános iskolás gyermekek részére tájékoztatás nyújtása az egészségkárosító magatartás következményeiről R: Egészségfejlesztő, egészségmegőrző program összeállítása, a korcsoport és az érdeklődésnek megfelelően K: Az egészségneveléshez/fejlesztéshez kapcsolódó programok megtartása H: A gyerekek egészségtudatossága növekszik, a programsorozat eléri célját, kevésbé választanak egészséget károsító életformát (dohányzás, alkohol...)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve		Program kidolgozása – Kutatás – Trendek vizsgálata – Előadás elkészítése – Érdeklődés felkeltése – Tájékoztatás – Kiscsoportos megbeszélés – Szakemberek meghívása
Résztvevők és felelős		Védőnő, Orvos, Családsegítő esetmenedzser, Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa
Partnerek		Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve		R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága		<ul style="list-style-type: none"> • A programokon részt vevő diákok száma, • Jó gyakorlatok feltérképezése • Tájékoztató kiadványok • prevenációs program kidolgozása • Szemléletformálás • Tájékoztatás, életvezetési tanácsadás
Kockázatok és csökkentésük eszközei		Kapacitáshiány, a szakemberek nehezen elérhetőek.
Szükséges erőforrások		Humán, pénzügyi

4. Intézkedés címe:	Szabadidő hasznos eltöltése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermekek részére
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Tematikus, helyi értékeken alapuló, ismeretterjesztő programok szerkesztése, tervezése. K: A programok időrendbe állítása, előkészítése, megszervezése és megvalósítása. H: A gyerekek és fiatalok részére strukturált szabadidő eltöltési alternatívák kínálása életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelően
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előkészítés – tervezés – tematizálás – előkészítés – kivitelezés - megvalósítás
Résztvevők és felelős	Óvoda, iskola, védőnő, családsegítő központ, szülők
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programokon megjelentek száma (fő) A programok darabszáma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A fiatalok nem vonhatók be – más települések jó gyakorlatainak közzététele, nem lesznek pályázati kiírások – kis költségvetésű rendezvények
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

5. Intézkedés címe:	A tudás hatalma
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szükség van a nők tájékoztatására a legfontosabb egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató előadások a nők körében, figyelemfelkeltés, megelőzés R: Nőket érintő témákban előadások szervezése K: Tájékoztató kiadványok, szórólapok, plakátok elhelyezése a legfontosabb információkkal. H: A női célcsoport tájékoztatása széles körben megtörténik, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, konzultáció, együttműködés, szervezés, bevonás, jó gyakorlatok gyűjtése, előadások szervezése, előadók meghívása.
Résztvevők és felelős	Civil szervezetek, Védőnő, Rendőrség, Polgárőrség, Családsegítő munkatársa
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - Elkészített tájékoztató anyagok, kihelyezett szórólapok, plakátok - Résztvevők száma/fő - Megtartott előadások száma/év
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A téma érzékenysége miatt alacsony részvétel, inaktivitás
Szükséges erőforrások	Humán, Pénzügyi

6. Intézkedés címe:	Kérdések nélkül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról nincs információ
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél a lakosság, elsősorban a nők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, amelyek a településen, vagy annak hiányában a környező településen igénybe vehetők. R: Az információ összegyűjtése K: Kapcsolatfelvétel a krízishelyzetben segítséget nyújtó szolgáltatókkal, tájékoztatás kérése, a feltételek megismerése – információgyűjtés. H: A krízishelyzetben lévők a kapott tájékoztatás útján – adekvát segítséget kaphatnak, nem maradnak egyedül a problémájukkal.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, információ megosztása, szolgáltató szervezetekkel való kapcsolatfelvétel
Résztvevők és felelős	Szociális szolgáltatók, Települési önkormányzatok
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - A kész és folyamatosan frissülő adatbázis naprakész információkat ad, hogy a krízishelyzetben segítséget nyújtókat pontosan ismerni lehessen, szükség esetén beavatkozás kezdeményezése. - Jelzőrendszer folyamatos működtetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A tájékoztató anyagok nem jutnak el az érintettekhez.
Szükséges erőforrások	Humán

7. Intézkedés címe:	Aktív időskor
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori aktivitás megőrzése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékeny, aktív időskor lehetőségének felmérése és biztosítása • A közösség hasznos tagjának való érzés növelése • Munkaerőpiaci-készségfejlesztő programok célzottan az idős korosztály részére, munkáltatók támogatása • Szolgáltatásszervezés és visszacsatolás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Rendezvényeken való részvétel lehetőségének biztosítása - Munkaerőpiaci-készségfejlesztő programok célzottan az idős korosztály részére, munkáltatók támogatása - Szolgáltatásszervezés és visszacsatolás
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az idősek aktivitásának mérhető eredményei vélhetően nem lesznek, de a programokba, vagy programelemekbe bevonható személyek száma mutathatja az eredményt.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Bizalmatlanság, kedvtelenség, kapacitáshiány, szolgáltatáshiány
Szükséges erőforrások	Humán, Pénzügyi

8. Intézkedés címe:	Digitális világ
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek informatikai jártassága vélhetően alacsony szintű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Az időskorúak digitális képességfejlesztése a fiatalok bevonásával annak érdekében, hogy felzárkózzanak és könnyebben tarthassanak kapcsolatot a családtagokkal.</p> <p>R: Az időskorúak informatikai jártasságának felmérése</p> <p>K: Digitális kompetenciafejlesztő foglalkozások szervezése</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Felmérés készítése</p> <p>Digitális kompetencia-fejlesztés</p> <p>Forrásteremtés</p>
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - Az programban részt vevő idősek száma, - A programba bevont segítő fiatalok száma - Óraszám
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem áll rendelkezésre informatika terem, inaktivitás, az ismeretlentől való félelem
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi

9. Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs teljes akadálymentesítés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nem minden középület felel meg az akadálymentesség követelményeinek, illetve az akadálymentesség részleges, nem terjed ki minden célcsoportra. Rövid: Hiányzó középületek részleges akadálymentesítése Közép: Felmérés, feltérképezés közterületen, javítási munkálatok megkezdése Hosszú: A település teljes akadálymentesítésére irányuló törekvés (közterület, park)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az egyes középületek akadálymentességének állapotáról felmérés készítése. 2. Pályázati források felkutatása partnerek, érdekvédelmi szervezetek bevonásával. Pályázat benyújtása, végrehajtása.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, helyi intézmények
Partnerek	Vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: akadálymentesítésre váró területek, intézmények feltérképezése, fontossági sorrend meghatározása. Közép: valamennyi célcsoport részére fizikai és infokommunikációs (teljes körű) akadálymentesítés megkezdése Hosszú: a település teljes akadálymentesítésére irányuló törekvés (közterület, park).
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs pályázati forrás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi

10. Intézkedés címe:	Esély
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megváltozott munkaképességűek részére foglalkoztatást segítő tájékoztatás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Rövid: Kapcsolatfelvétel a KRH Foglalkoztatási Osztályával, annak érdekében, hogy a legfrissebb álláshirdetések és képzési lehetőségek együttműködés során Tarhos önkormányzat részére megküldésre kerüljön, kiegészítve a megváltozott munkaképességűekre vonatkozó adatokkal.</p> <p>Középtáv: A tarhosi önkormányzat helyben szokásos módon közzéteszi a Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálytól kapott képzési lehetőségeket, tájékoztatást nyújt, toborzást végez, képzésbe irányít.</p> <p>Hosszútáv: A megváltozott munkaképességű lakosok számára elérhetővé válnak a képzési lehetőségek, a tájékoztatás széles körű, a tanulni vágyók hozzáférnek a szükséges információkhoz</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel – együttműködés – tájékoztatás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.06.30., K: 2022.06.30, H: 2023.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - Az eredményesség az önkormányzat által kihelyezésre került képzések és álláslehetőségek számában./megjelenés, - A munkanélküliek számában bekövetkező (fő) pozitív változások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés a lehetőség
Szükséges erőforrások	Humán

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetés eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Szegénység vizsgálata	Szegénység feltérképezése	Adományrendszerek kidolgozása	MNTFS	Kapcsolatfelvétel, stratégia, együttműködések	Önkormányzat	2023.06.30.	Kapcsolatbővítés	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
2	Közösségi program	Több programlehetőség biztosítása	Egészségnevelés, aktivizálás	MNTFS	Szükséglet és igényfelmérés	Önkormányzat	2023.06.30.	Közösségi együttműködések	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Prevenció	A tudatos életvezetés alapjai általános iskolások körében	Érdeklődés felkeltése – Tájékoztatás – Kiscsoportos megbeszélés	MNTFS	Együttműködés, Tájékoztatás Információ szerzés - és nyújtás	Önkormányzat	2023.06.30.	A programban résztvevő szülők és gyerekek	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
2	Szabadidő	Szabadidő hasznosítása	Strukturált szabadidő	MNTFS	Előkészítés – tervezés – tematizálás	Önkormányzat	2023.06.30.	Új programok, résztvevők száma	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Tájékoztatás	Nincs megfelelő információ	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató	MNTFS	Kapcsolatfelvétel, konzultáció, együttműködés, szervezés	Önkormányzat	2023.06.30.	Elkészített tájékoztató anyagok	Humán	Esélyteremtés. HEP célok

2	Kérdés nélkül	Krízishelyzet kezelése	Kapcsolatfelvétel a krízishelyzetben segítséget nyújtó szolgáltatókkal, tájékoztatás kérése, a feltételek megismerése – információgyűjtés	MNTFS	Információgyűjtés, információ megosztása	Önkormányzat	2023.06.30.	Adatbázis naprakész információkkal	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Aktivitás	Aktív időskor	Szolgáltatások szervezése idősek részére	MNTFS	Rendezvények, munkaerő-piaci készségfejlesztés, szolgáltatások igénybevétele	Önkormányzat	2023.06.30.	Bevont személyek száma, társadalmi aktivitás	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
2	Digitális világ	Informatikai jártasság felmérése	Az időskorúak digitális képességfejlesztése a fiatalok bevonásával	MNTFS	Felmérés készítése Digitális kompetencia-fejlesztés Forrásteremtés	Önkormányzat	2023.06.30.	Idősek hatékony együttműködése a fiatalokkal – generációs híd	Humán	Esélyteremtés. HEP célok
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálytalanul	Hiányos akadálymentesítés	Az akadálymentesség részleges	MNTFS	Közterületek – járdák javítása, akadálymentesítés folytatása	Önkormányzat				Esélyteremtés. HEP célok
2	Esély	Megváltozott munkaképességűek tájékoztatása	Munkaerő-piaci seg	MNTFS	Munkaerő-piaci tájékoztatás, kapcsolatfelvétel	Önkormányzat	2023. 06.30.	Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása	Humán	Esélyteremtés

					tel			nak támogatása		
--	--	--	--	--	-----	--	--	-------------------	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős csoportot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását az Önkormányzat ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A munkacsoportok által végzett vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának

fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a megvalósítók körét biztosító munkacsoport létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és munkacsoport közötti kapcsolat biztosítása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt feladatokat a megvalósítók munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni
 - o a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
 - o a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
 - o az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
 - o a megvalósító munkacsoport összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a munkacsoport 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tarhos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tarhos község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: TEIR adatbázis Tarhos település vonatkozásában a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján

Dátum

Aláírás

A Tarhos Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

1. melléklet

Tarhos település – TEIR adatok Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0101 Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő)		812,00	791,00	773,00	773,00	766,00	
0300 Állandó népesség, férfiak (fő)		410,00	401,00	393,00	393,00	387,00	
0301 Állandó népesség (fő)		878,00	864,00	849,00	846,00	833,00	
0302 Állandó népesség, nők (fő)		468,00	463,00	456,00	453,00	446,00	
0303 Állandó népesség, férfiak aránya (%)		46,70	46,41	46,29	46,45	46,46	
0304 Állandó népesség, nők aránya (%)		53,30	53,59	53,71	53,55	53,54	
0305 Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)		17,00	16,00	12,00	16,00	19,00	
0306 Állandó népességből a 0-14 éves férfiak száma (fő)		52,00	52,00	52,00	50,00	46,00	
0307 Állandó népességből a 0-14 éves nők száma (fő)		43,00	38,00	38,00	40,00	43,00	
0308 Állandó népességből a 15-17 éves férfiak száma (fő)		15,00	12,00	8,00	15,00	12,00	
0309 Állandó népességből a 15-17 éves nők száma (fő)		17,00	13,00	13,00	10,00	6,00	
0310 Állandó népességből a 18-59 éves férfiak száma (fő)		279,00	272,00	272,00	266,00	256,00	
0311 Állandó népességből a 18-59 éves nők száma (fő)		300,00	300,00	293,00	286,00	277,00	
0312 Állandó népességből a 60-64 éves férfiak száma (fő)		26,00	26,00	24,00	22,00	30,00	

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0313 Állandó népességből a 60-64 éves nők száma (fő)		26,00	32,00	32,00	36,00	36,00	
0314 Állandó népességből a 65-X éves férfiak száma (fő)		38,00	39,00	37,00	40,00	43,00	
0315 Állandó népességből a 65-X éves nők száma (fő)		82,00	80,00	80,00	81,00	84,00	
0316 Állandó népességből a 0-2 évesek aránya (%)		1,94	1,85	1,41	1,89	2,28	
0317 Állandó népességből a 0-14 éves férfiak aránya (%)		5,92	6,02	6,12	5,91	5,52	
0318 Állandó népességből a 0-14 éves nők aránya (%)		4,90	4,40	4,48	4,73	5,16	
0319 Állandó népességből a 15-17 éves férfiak aránya (%)		1,94	1,39	0,94	1,77	1,44	
0320 Állandó népességből a 15-17 éves nők aránya (%)		3,64	1,50	1,53	1,18	0,72	
0321 Állandó népességből a 18-59 éves férfiak aránya (%)		31,78	31,48	32,04	31,44	30,73	
0322 Állandó népességből a 18-59 éves nők aránya (%)		34,17	34,72	34,51	33,81	33,25	
0323 Állandó népességből a 60-64 éves férfiak aránya (%)		2,96	3,01	2,83	2,60	3,60	
0324 Állandó népességből a 60-64 éves nők aránya (%)		2,96	3,70	3,77	4,26	4,32	
0325 Állandó népességből a 65-X éves férfiak aránya (%)		4,33	4,51	4,36	4,73	5,16	
0326 Állandó népességből a 65-X éves nők aránya (%)		9,34	9,26	9,42	9,57	10,08	
0327 Állandó népességből a 0-14 évesek száma (fő)		95,00	90,00	90,00	90,00	89,00	
0328 Állandó népességből a 65-x évesek száma (fő)		120,00	119,00	117,00	121,00	127,00	
0401 A 65 év feletti állandó lakosok 100 fő 0-14 éves korú állandó lakosra jutó száma (fő)		126,30	132,20	130,00	134,44	142,70	

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0501 16 éves gyermekek száma (fő)	30,00						
0502 17 éves gyermekek száma (fő)	31,00						
0600 Az állandó jellegű elvándorlások száma (fő)		19,00	23,00	16,00	21,00	29,00	
0601 Az állandó jellegű odavándorlások száma (fő)		18,00	12,00	8,00	20,00	19,00	
0602 Az állandó jellegű oda- és az elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)		-1,10	-12,70	-9,42	-1,18	-12,00	
0701 Élveszületések száma (fő)		2,00	3,00	4,00	3,00	6,00	
0702 Halálozások száma (fő)		12,00	6,00	14,00	8,00	10,00	
0703 Az elveszületések és halálozások különbözete (fő)		-10,00	-3,00	-10,00	-5,00	-4,00	
0801 Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott állás kereső férfiak száma (negyedévek átlaga) (fő)		32,00	28,75	20,50	17,75	15,75	11,25
0802 Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott állás kereső nők száma (negyedévek átlaga) (fő)		33,75	25,25	22,75	16,75	14,75	16,00
0803 Állandó népességből 15-64 éves férfiak száma (fő)		320,00	310,00	304,00	303,00	298,00	
0804 Állandó népességből 15-64 éves nők száma (fő)		343,00	345,00	338,00	332,00	319,00	
0805 Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott állás kereső férfiak száma/állandó népességből 15-64 éves férfiak száma (negyedévek átlaga) (%)		10,00	9,27	6,74	5,86	5,29	
0806 Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott állás kereső nők száma/állandó népességből 15-64 éves nők száma (negyedévek átlaga) (%)		9,84	7,32	6,73	5,05	4,62	
0901 8 általánosnál kisebb végzettségű regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)			1,00	1,25		0,25	0,50
0902 Általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		18,25	16,50	15,00	14,75	10,50	10,00

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0903 8 általánosanál magasabb végzettségű regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		47,50	36,50	27,00	19,75	19,75	16,75
1001 17-20 éves regisztrált munkanélküliek száma (fő)							
1002 20 év alatti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		1,00	1,00	1,75	2,25	1,25	0,25
1003 20-24 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		9,25	7,00	9,00	7,00	4,50	4,00
1004 25-29 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		10,50	8,00	4,75	3,25	4,25	3,00
1005 30-34 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		9,00	6,25	6,75	4,00	5,25	2,00
1006 35-39 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		6,25	2,75	4,50	2,75	4,00	2,00
1007 40-44 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		7,50	4,75	4,00	3,25	1,75	0,50
1008 45-49 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		10,50	9,00	5,25	6,25	5,25	4,25
1009 50-54 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		5,00	7,25	4,75	3,75	3,00	3,75
1010 55-59 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		6,50	6,25	1,25	1,75	1,00	2,00
1011 59 év feletti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		0,25	1,75	1,25	0,25	0,25	0,50
1101 Állás keresési segélyben részesülők száma (negyedévek átlaga) (fő)		0,25	1,25	1,25	0,25		
1201 Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (negyedévek átlaga) (fő)		7,00	5,25	4,75	4,50	3,75	3,75
1301 Regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (fő)		65,75	54,00	42,75	34,50	25,25	27,25
1401 Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (fő)		21,00	10,75	8,50	13,75	9,25	14,75
1501 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (negyedévek átlaga) (%)		25,86	28,24	24,56	21,74	11,88	19,27

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1601 15-X éves férfi legalább általános iskola 8. évfolyam a megfelelő korúak százalékában (%)	89,90						
1602 15-X éves nő legalább általános iskola 8. évfolyam a megfelelő korúak százalékában (%)	79,30						
1701 Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)		15,00	14,00	15,00	19,00	16,00	
1801 Általános iskolában tanuló 1-4. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)		22,00	20,00	19,00	22,00	19,00	
1901 Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)							
2001 Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) (db)		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
2101 Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)							
2201 Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)		2,00	2,00	1,00	1,00	1,00	
2301 A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)							
2401 Az óvodai gyermekcsoportok száma (db)		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
2501 Az óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (db)							
2601 Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)		14,00	17,00	20,00	16,00	17,00	
2701 Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
2801 Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)		25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	
3001 Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (fő)		3,00					
3101 Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (fő)		3,00					
3201 Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)							

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
3301 A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (fő)							
3401 Általános iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)							
3501 Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)							
3601 Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)							
3801 A települési (nyilvános) könyvtárak száma (db)		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
3901 A települési (nyilvános) könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (db)		9 298,00	9 215,00	9 215,00	9 215,00	9 215,00	
4001 Muzeális intézmények száma (db)							
4101 Közművelődési intézmények száma (db)		1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	
4201 Lakásállomány (db)		357,00	357,00	357,00	357,00	357,00	
4301 Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (db)							
4401 Felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (db)		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
4501 A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (db)							
4601 Házi gyermekorvosok száma (fő)							
4701 Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)							
4801 Önkormányzati bölcsődék száma (db)							
4901 Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (fő)							
5001 Fogytékosok nappali ellátásában részesülők száma (fő)							

MUTATO	2001	2012	2013	2014	2015	2016	2017
5101 Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)		33,00	33,00	33,00	24,00	30,00	
5201 Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (fő)		102,00	99,00	89,00	90,00	89,00	
5301 Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (fő)		159,00	155,00	152,00	147,00	147,00	
5401 Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek átlagos száma (2015. márc. 1-től érvényes módszertan) (fő)					1,60	2,00	
5601 Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (fő)		38,00	20,00	30,00	27,00	29,00	
5701 Időskorúak járadékában részesülők évi átlagos száma (fő)						1,00	
5801 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (fő)		60,50	63,00	45,00	46,50	39,00	
5901 Alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek átlagos száma (fő)							
6001 Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeni, természetbeni) (fő)		50,00	48,00	48,00	48,00		
6101 Adósságcsoökkentési támogatásban részesültek száma (természetbeni) (fő)							
6201 Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma (fő)		37,00	35,00	35,00	32,00	29,00	
6301 Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma (fő)		42,00	38,00	40,00	37,00	36,00	

Negyedéves adatok

MUTATO	2015_1	2015_2	2015_3	2015_4	2016_1	2016_2	2016_3	2016_4	2017_1	2017_2	2017_3
7001 Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	48	42	22	26	24	23	27	27	29	26	27
7002 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek száma (fő)	9	8	7	6	4	4	2	2	3	5	6
7003 20 év alatti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)	1	5	2	1	2	1	1	1	1		
7004 20-24 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)	10	6	7	5	7	6	3	2	6	3	5
7005 25-29 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)	5	4	2	2	4	3	4	1	4	5	3
7006 30-34 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)	8	6	1	1	10	4	4	4	4	3	1
7007 35-39 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)	3	2	1	5	5	2	5	3	2	2	3
7008 40-44 év közötti regisztrált	4	4	3	2	4		2	6		1	1

MUTATO	2015_1	2015_2	2015_3	2015_4	2016_1	2016_2	2016_3	2016_4	2017_1	2017_2	2017_3
munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)											
7009 45-49 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	6	9	4	6	5	4	6	6	5	7	4
7010 50-54 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	7	4	2	2	6	2	2	2	3	4	6
7011 55-59 év közötti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	3	2		2	1	1		2	2	1	4
7012 59 év feletti regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	1				1				2		
7013 8 általánosnál kisebb végzettségű regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					1						1
7014 Általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	17	17	12	13	16	8	9	9	9	11	11
7015 Álláskeresési segélyben részesülők száma (fő)	1										
7016 Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek	22	16	5	12	10	9	8	10	13	15	16

MUTATO	2015_1	2015_2	2015_3	2015_4	2016_1	2016_2	2016_3	2016_4	2017_1	2017_2	2017_3
száma (fő)											
7017 Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	6	3	4	5	3	1	5	6	5	2	4

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,9%	79,3%	10,1%	20,7%
2011	97,0%	89,0%	3,0%	11,0%

Forrás: TelR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	66		0,0%	18	27,8%	48	72,2%
2013	54	1	1,9%	17	30,6%	37	67,6%
2014	43	1	2,9%	15	34,7%	27	62,4%
2015	35		0,0%	15	42,8%	19	55,8%
2016	31	0	0,8%	11	34,4%	20	64,8%
2017	27	1	1,8%	10	36,7%	17	61,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	0%
2013	0	0	0%
2014	0	0	0%
2015	0	0	0%
2016	0	0	0%
2017	0	0	0%

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601) ?
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	
2013	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	
2014	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	
2015	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	
2016	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!	

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	663	0	0,0%
2013	655	2	0,3%
2014	642	1	0,2%
2015	635	0	0,0%
2016	617	0	0,0%
2017	604	1	0,1%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2012	66	7	10,6%
2013	54	5	9,7%
2014	43	5	11,0%
2015	35	5	13,0%
2016	31	4	12,3%
2017	27	4	13,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	21	1	3,17%		0,00%
2013	11	1	1,64%		0,00%
2014	9	1	1,32%		0,00%
2015	14	2	2,20%		0,00%
2016	9	2	1,46%		0,00%
2017	15	na	2,48%		0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	38
2013	20
2014	30
2015	27
2016	29
2017	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	na	0	na
2013	na	0	na
2014	na	0	na
2015	na	0	na
2016	na	0	na
2017	na	0	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	357	0	2	0	0	0	0	0
2013	357	0	2	0	0	0	0	0
2014	357	0	2	0	0	0	0	0
2015	357	0	2	0	0	0	0	0
2016	357	0	2	0	0	0	0	0
2017	357	0	2	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

**3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési
támogatásban részesülők száma**

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	50	na
2013	48	na
2014	48	na
2015	48	na
2016	48	na
2017	na	na

Forrás: TelR, KSH Tstar

**4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú
gyermek számok**

Év	Védelembe vett kiskorú gyermek számok december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermek számok december 31-én (TS 3101)
2012	3	3
2013	1	1
2014	1	1
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi
kedvezményben részesítettek évi átlagos száma**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	61
2013	63
2014	45
2015	47
2016	39
2017	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012						
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	25
2013	1	21
2014	1	20
2015	1	21
2016	1	21
2017	1	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	na	0	na	0
2013	0	na	0	na	0
2014	0	na	0	na	0
2015	0	na	0	na	0
2016	0	na	0	na	0
2017	0	na	0	na	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	25	1	25	1	14	0
2013	22	1	25	1	17	0
2014	21	1	25	1	20	0
2015	21	1	25	1	16	0
2016	20	1	25	1	17	0
2017	na	na	na	na	na	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	20	na	20	12	60,0%
2012/2013	22	na	22	15	68,2%
2013/2014	20	na	20	14	70,0%
2014/2015	19	na	19	15	78,9%
2015/2016	22	na	22	19	86,4%
2016/2017	19	na	19	16	84,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek ?

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012		2	1
2012/2013		2	1
2013/2014		2	1
2014/2015		1	1
2015/2016		1	1
2016/2017		1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen
befejezettek a nappali oktatásban**

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	
2012/2013	
2013/2014	
2014/2015	
2015/2016	
2016/2017	

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	343	320	309	288	34	32
2013	345	310	320	281	25	29
2014	338	304	315	283	23	21
2015	332	303	316	285	17	18
2016	319	298	304	282	15	16
2017	304	299	na	na	16	11

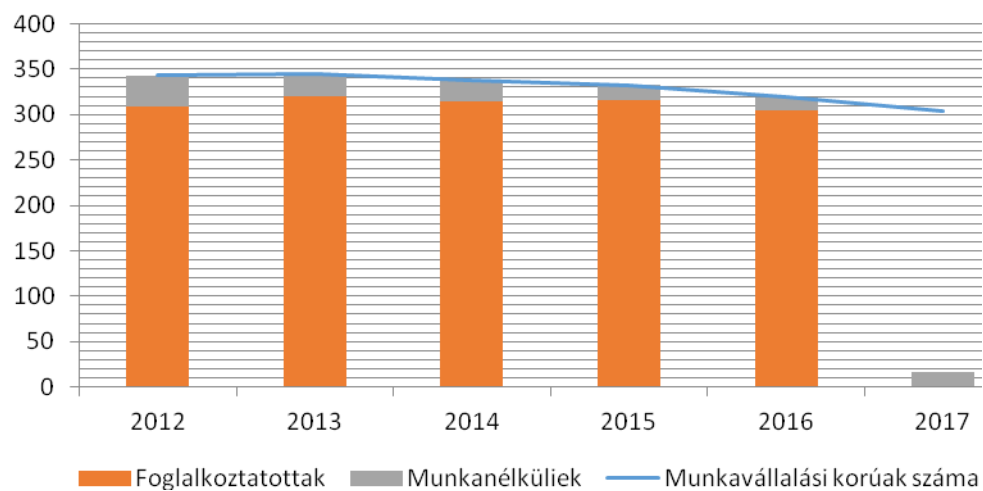
Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

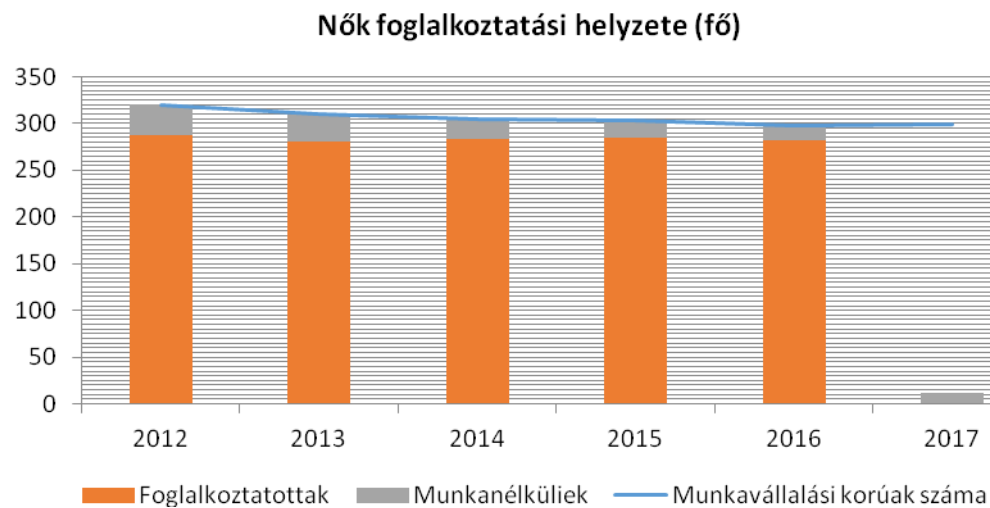
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	25	25
2013	1	21	21
2014	1	20	20
2015	1	21	21
2016	1	21	21
2017	1	22	22

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	102	159	261
2013	99	155	254
2014	89	152	241
2015	90	147	237
2016	89	147	236
2017	na	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen - A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2013					0
2014					0
2015					0
2016					0
2017					0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	66	7	10%	17		0%
2013	54	8	15%	15		0%
2014	43	3	6%	9		0%
2015	35	2	6%	7		0%
2016	31	1	4%	3		0%
2017	27	3	9%	4		0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	120	33	27,50%
2013	119	33	27,73%
2014	117	33	28,21%
2015	121	24	19,83%
2016	127	30	23,62%
2017	127	30	23,62%

Forrás: TelR, KSH

Tstar

6.3.2. számú táblázat - Idősorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Idősorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	1
2017	na

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

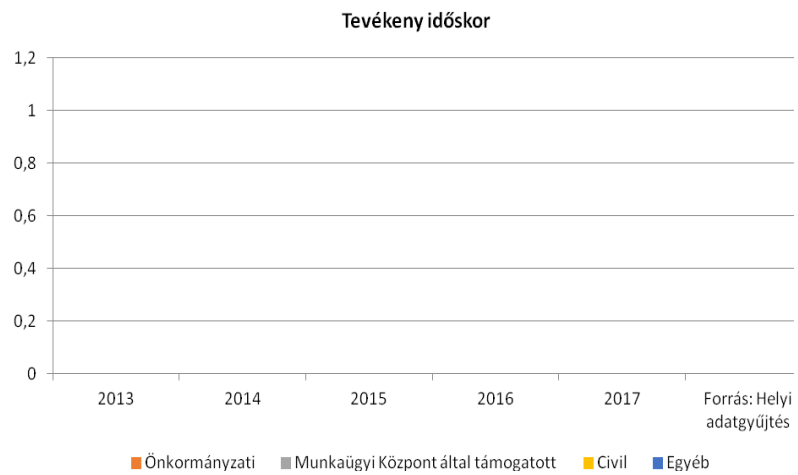
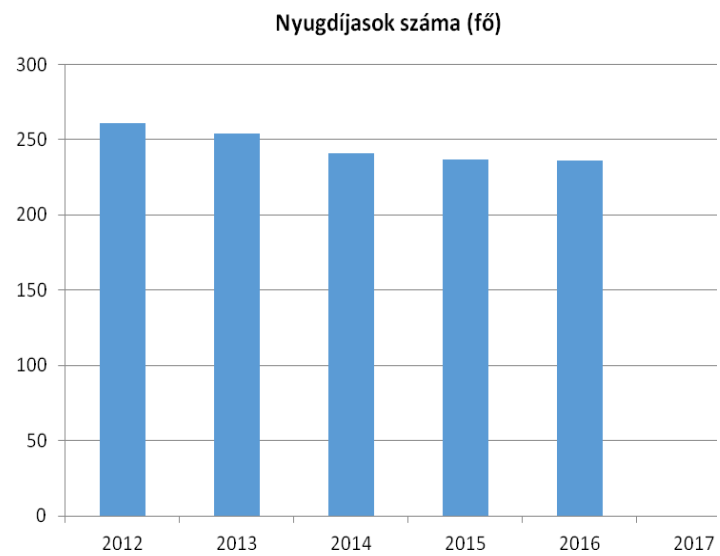
Év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

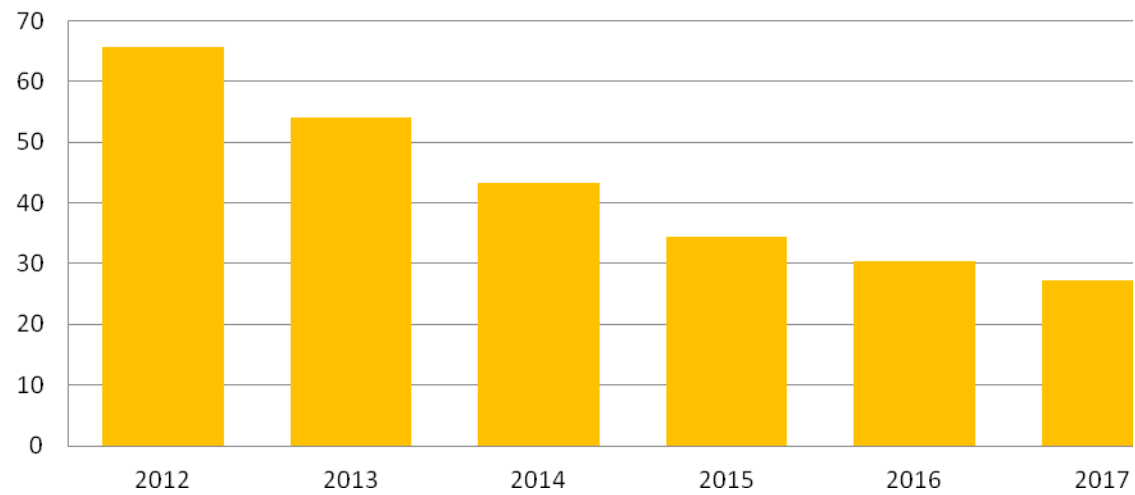
6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	9 298	1	1
2013	1	9 215	1	1
2014	1	9 215	1	2
2015	1	9 215	1	2
2016	1	9 215	1	2
2017	1	9 215	1	2

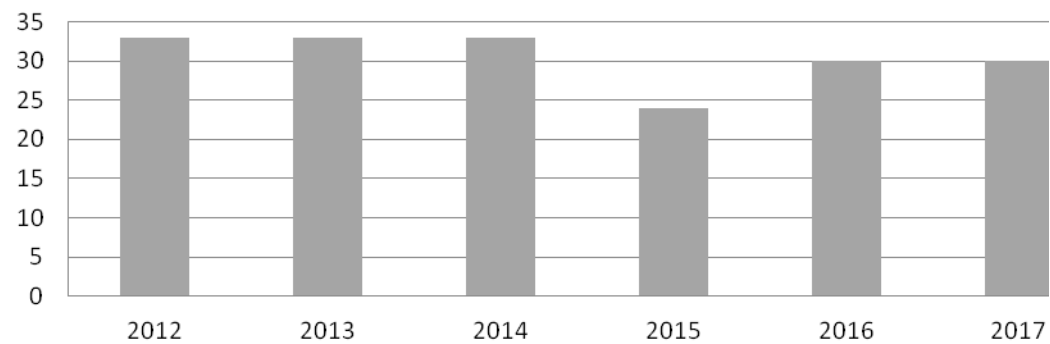
Forrás:
TEIR

Munkanélküliek száma (fő)

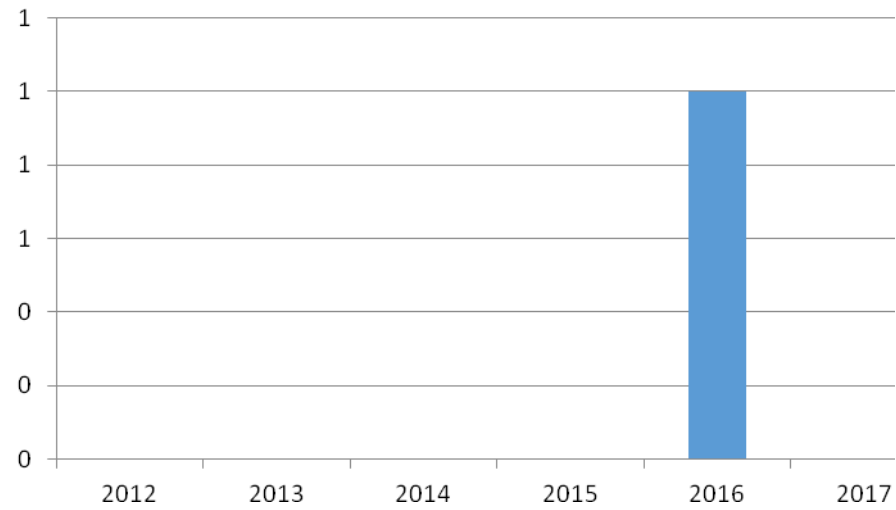

65 évnél idősebbek (fő)

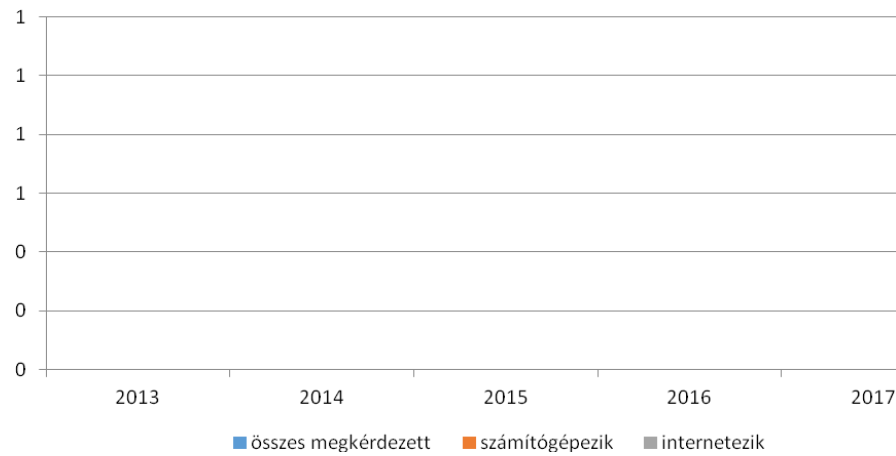

■ Nappali ellátásban részesültek

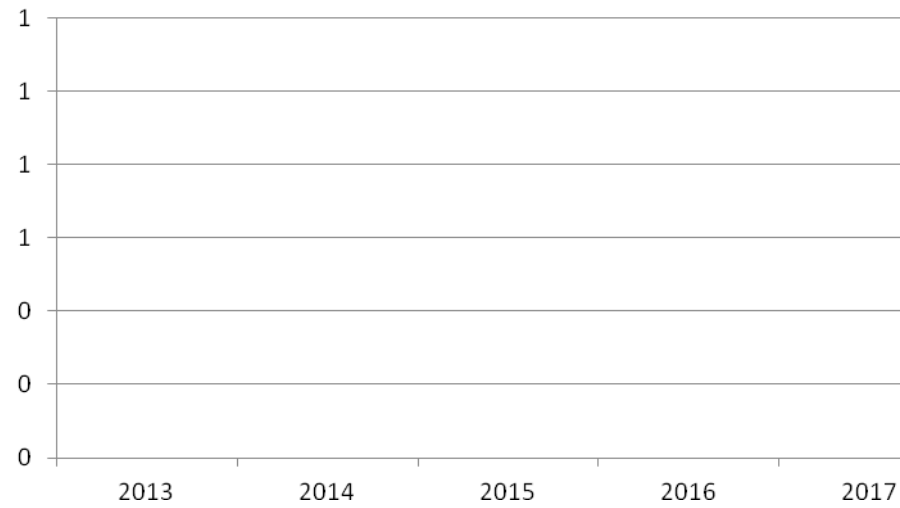
időskorúak járadékában részesülők (fő)

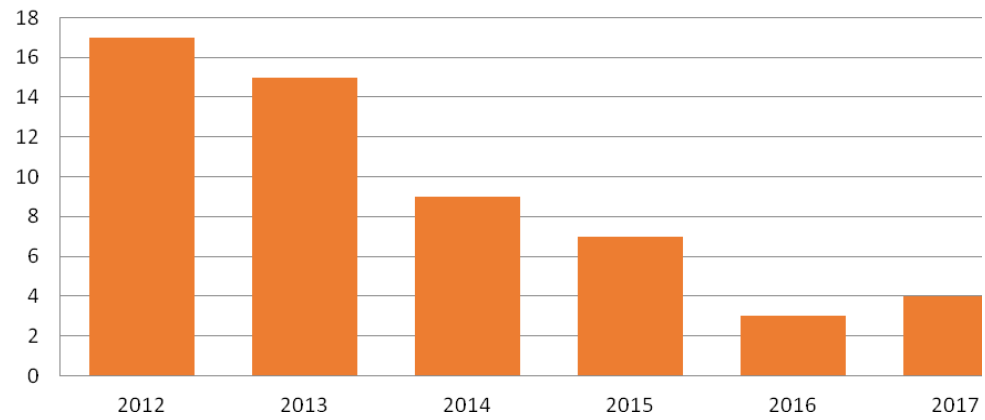
Idősek infomatikai jártassága (fő)

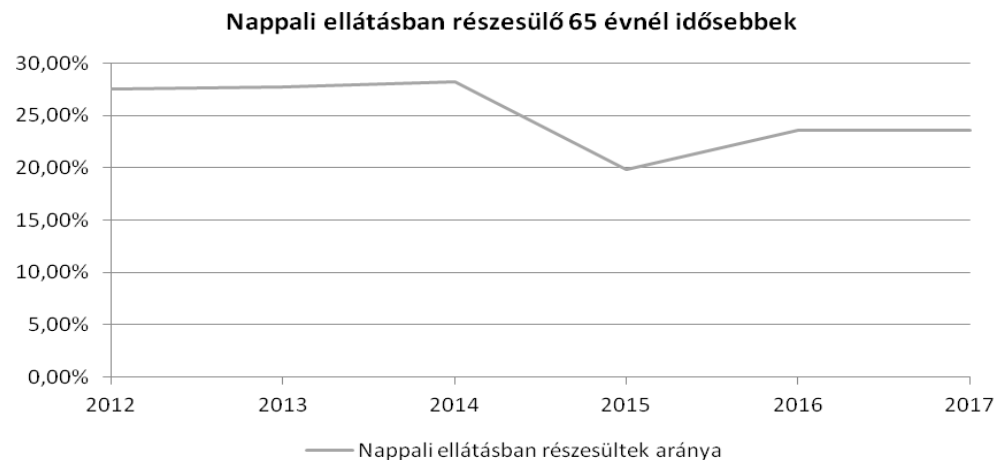

Idősprogramok száma (db)

Tartós munkanélküliek száma (fő)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

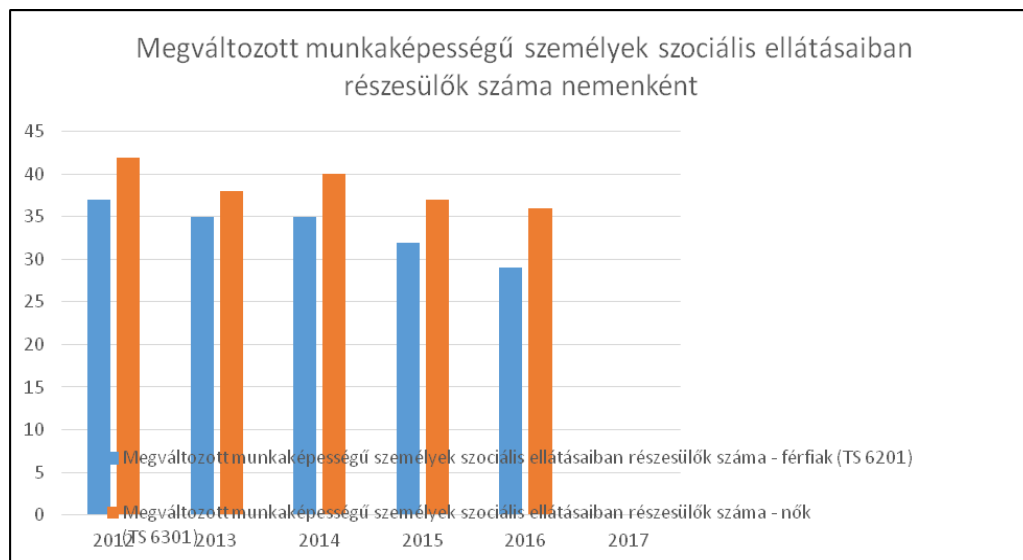
Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2012	37	42
2013	35	38
2014	35	40
2015	32	37
2016	29	36
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Nappali ellátásban részesülők (fő)

